

Jaarverslag 2017

Stichting ROOBOL

Naam:	Stichting ROOBOL
Bezoekadres:	Kuipersweg 5, 9285 SN Buitenpost
Postadres:	Postbus 6, 9285 ZV Buitenpost
Telefoon:	0511 548 390
E-mail:	info@roobol.frl
Website:	www.roobol.frl
Bestuursnummer:	41492

Inhoudsopgave Jaarverslag 2017	1
Voorwoord	2
1. Inleiding.....	3
2. Missie en visie	3
3. Organisatie.....	4
4. Verslag van de toezichthouders.....	7
5. Personeel en personeelsbeleid.....	9
6. Onderwijs	13
7. Identiteit	16
8. Materiële zaken en huisvesting.....	16
9. Financiën	17
10. Continuïteit en toekomstige ontwikkelingen	21
11. Risico's en onzekerheden en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem.....	24
Bijlage: Prestatiebox PO.....	26
Bijlage: Jaarrekening 2017.....	27

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag van de Stichting ROOBOL.

Stichting ROOBOL is een stichting die met ongeveer 145 medewerkers basisonderwijs verzorgt aan 1691 kinderen in de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Dongeradeel en Kollumerland c.a. (DDFK-gemeenten). Als maatschappelijke organisatie die opereert met publieke gelden, wil de Stichting transparant zijn. Daarom zullen wij jaarlijks met een inzichtelijke verslaglegging, in de vorm van een jaarverslag, verantwoording afleggen over de wijze waarop onze plannen zijn gerealiseerd en welke resultaten er zijn bereikt. Dit jaarverslag bestaat uit een bestuursverslag en een jaarrekening en gaat over het kalenderjaar 2017.

Buitenpost, juni 2018

Willem Wouda
Bestuurder ROOBOL

1. INLEIDING

Stichting ROOBOL is een onderwijsorganisatie die statutair gevestigd is te Buitenpost en kantoorhoudend te Buitenpost. Zij is ontstaan vanuit diverse bestuurlijke schaalvergrotingsprocessen en het verzelfstandigen van het openbaar onderwijs.

De Stichting biedt algemeen toegankelijk openbaar onderwijs op 12 locaties, 1 samenwerkingschool aangestuurd vanuit de ROOBOL organisatie en 1 samenwerkingschool aangestuurd vanuit de Noventa organisatie in de gemeente Achtkarspelen.

Bij ROOBOL vinden we het belangrijk dat elk kind goed onderwijs krijgt en een geweldige basisschooltijd heeft. Daar zetten we ons dagelijks voor in. Al onze scholen willen het beste halen uit elke leerling. Het bestuursbureau van ROOBOL ondersteunt hen hierbij. Onder andere op het gebied van onderwijskwaliteit, management, personeelszaken en financiën.

2. MISSIE EN VISIE

De missie en visie van Stichting ROOBOL is, vertaald naar de strategische doelen en smart geformuleerd, verwoord in de uitwerking strategisch beleid 2015-2019.

Missie

ROOBOL staat voor algemeen toegankelijk openbaar onderwijs en is hier duidelijk over

ROOBOL ziet voor zichzelf als opdracht het realiseren van algemeen toegankelijk openbaar onderwijs in de regio Noordoost Friesland. ROOBOL wil zorgen voor een optimale ontwikkeling van kinderen in overeenstemming met hun mogelijkheden, waarbij respect voor verschillende culturen, verschillende geloofsvormen of levensbeschouwing en verschillen in mensen belangrijk zijn voor dit ontwikkelproces.

Deze opdracht willen we vorm, inhoud en kleur geven vanuit visie. De uitgangspunten samenwerken en samen ontwikkelen hebben we als volgt vertaald in onze visie.

Visie

- Het beste uit kinderen halen door:
  - Stimulerende leeromgeving met aandacht voor de psychologische basisbehoeften relatie, competentie en autonomie;
  - Hoog ambitieniveau leerkrachten en leerlingen.
- Lerende organisatie door:
  - Overstemming over de gezamenlijke visie en strategie;
  - Veilige omgeving waarin leerkrachten zichzelf kunnen zijn, zich gewaardeerd voelen, betrokken zijn bij de school en ruimte voor persoonlijke ontwikkeling;
  - Zicht op gezamenlijke doelstellingen en samenwerking om deze doelstellingen te bereiken;
  - Meten is weten;
  - Leeropbrengsten;
  - Ruimte voor dialoog en medezeggenschap;
  - Lerende netwerken.
- Behoud aandeel openbaar onderwijs in de regio in een krimpsituatie:
  - Interzuilare samenwerking met behoud van identiteit;
  - Extravert en ondernemend.

Strategisch beleid

De missie en visie van stichting ROOBOL zijn vertaald in de uitwerking strategisch beleid ROOBOL 2015 – 2019.

3. Organisatie

Vanaf 2011 is in de wet verankerd dat bestuur en toezicht gescheiden moet zijn. In 2014 is gekozen voor het Raad van Toezicht model en is de inrichting van de organisatie hierop aangepast. Deze wijziging heeft plaatsgevonden in september 2014. In de statuten van de Stichting is opgenomen dat indien er sprake is van 1 lid van het College van Bestuur van ROOBOL deze de titel van bestuurder draagt. Voor de leesbaarheid wordt in dit verslag derhalve uitgegaan van Raad van Toezicht en Bestuurder.

Code Goed bestuur

In het belang van het verzorgen van onderwijs is een goed functionerend bestuur van belang. ROOBOL volgt de Code Goed Bestuur. Goed bestuur draagt bij aan goed onderwijs voor ieder kind. En dat is uiteraard waar het om begonnen is. Goed bestuur is vooral een kwestie van professioneel gedrag in een professionele cultuur. In de statuten is vastgelegd op welke wijze goed bestuur vorm krijgt en dit is uitgewerkt in de reglementen voor de Raad van Toezicht en de Bestuurder. Het managementstatuut is hier eveneens op aangepast.

Verantwoording

De professionele verantwoordingslijn is als volgt:

- De Bestuurder is bevoegd gezag en de Raad van Toezicht ziet hierop toe;
- De schooldirecteuren leggen verantwoording af aan de Bestuurder.

De Stichting werkt met een jaarlijkse planning- en control cyclus (PDCA-model) op basis van jaarplannen en begrotingen. Vanuit de beschikbare data worden de kengetallen gemonitord en kan er door middel van diverse rapportages worden (bij)gestuurd.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat uit de volgende personen:

Naam:	Functie:	Commissie:
W. van der Galiën-Roodhardt S.C. Westra-Bosch	Voorzitter (tot 1-6-17) Lid/Vice-voorzitter	Remuneratiecommissie (tot 1-9-17) Remuneratiecommissie (tot 1-9-17) Commissie onderwijs en kwaliteit (v.a. 1-9-17)
G.J. de Jong	Lid	Audit en financiële commissie
H.J.C.M. Verbunt	Lid	Audit en financiële commissie (tot 1-9-17)
M.E. Weijer	Lid	Remuneratiecommissie (v.a. 1-9-17)
Y.J. de Vries-Chang	Lid	Remuneratiecommissie (v.a.1-9-17)
H.L.W. Dijkstra	Lid/Voorzitter (v.a. 1-6-17)	Audit en financiële commissie Remuneratiecommissie (v.a. 1-9-17)

College van Bestuur

Naam	Functie
W. Wouda	Bestuurder

Staf- en administratieve ondersteuning

Voor de dagelijkse bestuurlijke werkzaamheden en contacten zijn aangesteld:

Naam	Functie
R. Kas-Siderius (tot 1-9-2017)	Directeur met taak kwaliteit & passend onderwijs
D. Noordmans-Heslinga (v.a. 1-9-2017)	Directeur met taak kwaliteit & passend onderwijs
S. Bloem	Beleidsmedewerker P&O
G. Visser	Beleidsmedewerker P&O
T. van der Laan	Medewerker P&O
I.D. Hoekstra-Dijkman	Office Manager
C.M. van den Hof	Administratief medewerker

De administratieve en financiële administratie en de huisvesting worden verzorgd door het Onderwijsbureau te Meppel.

Directeurenoverleg

De directeuren hebben maandelijks overleg in het directeurenoverleg. De agenda wordt bepaald door de doelen gesteld in het strategisch beleid en adviezen worden voorbereid en besproken. Eveneens worden de directeuren geïnformeerd over actuele zaken.

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

De GMR heeft in 2017 zeven keer in aanwezigheid van de Bestuurder vergaderd en twee keer met de Raad van Toezicht. In deze vergaderingen zijn de volgende onderwerpen ter informatie, ter instemming of ter advisering aan de orde geweest en de GMR heeft haar advies gegeven en/of instemming verleend;

- Bestuursformatieplan 2017-2018;
- Jaarplan 2016-2017 en 2017-2018;
- Begroting 2018;
- Jaarrekening en jaarverslag 2016;
- Accountantsverslag 2016;
- Strategisch beleid;
- Medezeggenschapsstatuut;
- Medezeggenschapsreglement;
- Vakantierooster 2017-2018;
- Vergaderrooster 2017-2018;
- Voortgang projectplan hoogbegaafdheidsonderwijs;
- Leerlingenaantallen per 1-10-2017;
- Rooster van aftreden Raad van Toezicht;
- MARAP;
- Functiemix;
- Klokkenluidersregeling;
- Arbodienstverlening;
- Voortgang Passend Onderwijs;
- Vastgestelde verslagen Raad van Toezicht;
- Taakbeleid;
- Organisatiestructuur;
- Notitie Governance;
- Treasurystatuut 2017-2021;
- Jaarrapportage verzuim 2016;
- Jaarverslag 2016 landelijke klachtencommissie;
- Procuratieregeling;
- Vervangingsregeling bestuurder;
- Wijziging bekostiging Passend Onderwijs.

Het dagelijks bestuur van de GMR en de Bestuurder zijn vier keer bij elkaar geweest om de actuele zaken te bespreken en afspraken te maken over de werkwijze, de verschillende rollen en de communicatie. De Bestuurder en de secretaris bespreken voorafgaand de agenda door.

Naam	Functie	
B. de Haas	Voorzitter (ouder)	
M. Veenstra	Secretaris (personeel)	Tot 1 augustus 2017
T. van der Laan	Secretaris (personeel)	Vanaf 1 augustus 2017
E. van der Greft	Lid (personeel)	
R. Liemburg	Lid (personeel)	
J. Westerhof-Laagland	Lid (personeel)	
H. Boorsma	Lid (personeel)	
R. van der Woude	Lid (personeel)	Vanaf 1 augustus 2017
F. de Bruin	Lid (ouder)	Tot 1 november 2017
J. Orie	Lid (ouder)	
G. van den Poll	Lid (ouder)	
M. de Vries	Lid (ouder)	
M. Bartelds	Lid (ouder)	

Daarnaast heeft iedere afzonderlijke basisschool een MR, bestaande uit vertegenwoordigers van het personeel en ouders.

Scholen

Op 1 augustus 2017 behoren de volgende scholen tot de Stichting (voor meer informatie verwijzen wij graag naar onze website www.roobol.frl):

Brinnr	Naam	Plaats	Directeur
10DE	It Pompeblêd	Westereen	J. Meeuwsen
10LV	GWS De Wâldiik	Boelenslaan	H. van der Wal
10UW	Dr. Theun de Vriesskoalle	Veenwouden	T. Visser-Vogels
11BF	De Mienskip	Buitenpost	R. Kas-Siderius
11UM	Dr. J.Botkeskoalle	Damwoude	A. Rienks
11ZI	't Holdersnêst	Harkema	J.T. de Haan a.i.
12IS	De Balkwar	Kootstertille	J. Dijkma
12NT	De Burgerschool	Dokkum	P. Oosterhof a.i.
12RC	It Skriuwboerd	Surhuisterveen	D. Creemers a.i.
12VU	Nynke van Hichtumschool	Dokkum	B. Rijkstra
13BT	De Tsjelke	Holwerd	J.T. de Haan
13JP	It Twaspan	Twijzelerheide	J. Dijkma
18IY	Prof. Casimirschool	Kollum	E. Sipma-Tienstra

Klachtenrecht

Stichting ROOBOL is aangesloten bij de Landelijke Commissie Onderwijsgeschillen en heeft daarmee ook de klachtenregeling van Stichting Onderwijsgeschillen overgenomen. Onze vertrouwenspersoon voor klachten is Adriaentsje Tadema, werkzaam bij de GGD Fryslân in Leeuwarden.

In het jaarverslag van schooljaar 2016-2017 externe vertrouwenspersoon ongewenst gedrag/machtsmisbruik binnen het onderwijs zijn door de GGD de volgende verrichtingen geregistreerd:

Totaal aantal meldingen:

Bij de vertrouwenspersoon is een melding binnengekomen, betreffende informatievoorziening en communicatie naar een ouder.

Klachtencommissie:

Er zijn geen klachten ingediend bij een landelijke klachtencommissie/bevoegd gezag waarbij de vertrouwenspersoon begeleiding heeft geboden.

Telefonische consulten:

Er zijn vijf telefonische consulten geweest voor advies en consultatie, betreffende ongewenst gedrag op het schoolplein, pesten en social media gebruik.

Contacten:

De vertrouwenspersoon heeft overleg gehad met de contactpersoon/contactpartner.

Deskundigheid vertrouwenspersonen:

De vertrouwenspersonen zijn allen geschoold door PPSI en jaarlijks wordt een bijscholingsprogramma gevolgd toegespitst op vertrouwenspersoon werk en actuele ontwikkelingen binnen het onderwijs. Verder hebben de vertrouwenspersonen zitting in het Netwerk Vertrouwenspersonen Noord-Nederland; door deelname aan deze netwerken kunnen ervaringen worden uitgewisseld met andere vertrouwenspersonen, nieuwe ontwikkelingen worden bijgehouden en lezingen en casuïstiekbesprekingen worden bijgewoond.

Klacht onderwijsgeschillen

In 2017 zijn er geen klachten ingediend bij de Landelijke Commissie Onderwijsgeschillen.

Zaken met politieke of maatschappelijk impact

De vakbonden hebben de medewerkers in het Primair Onderwijs opgeroepen om het werk op 5 oktober en 12 december 2017 neer te leggen. Het bestuur van Stichting ROOBOL stond achter de uitgangspunten van de stakingen.

Verbonden partijen

Roobol participeert in:

- Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland
- Stichting Brede School de Westreen
- Stichting Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Regio Drachten
- Stichting Kindcentrum Kollum

4. Verslag van de toezichthouders

Hieronder worden de werkzaamheden van de Raad van Toezicht beschreven, deze hebben betrekking op de toezichthoudende rol en de klankbord- en werkgeversfunctie ten opzichte van de bestuurder. Hieronder worden de werkzaamheden van de Raad van Toezicht beschreven. Deze hebben betrekking op de toezichthoudende en adviserende rol en klankbord- en werkgeversfunctie ten opzichte van de bestuurder.

Toezichthouders:

Naam:	Functie:	Commissie:
W. van der Galiën-Roodhardt	Voorzitter (tot 1-6-17)	Remuneratiecommissie (tot 1-9-17)
S.C. Westra-Bosch	Lid/vice-voorzitter	Remuneratiecommissie (tot 1-9-17)
		Commissie onderwijs en kwaliteit (v.a. 1-9-17)
G.J. de Jong	Lid	Audit en financiële commissie
H.J.C.M. Verbunt	Lid	Audit en financiële commissie (tot 1-9-17)
		Remuneratiecommissie (v.a. 1-9-17)
M.E. Weijer	Lid	Remuneratiecommissie (v.a. 1-9-17)
Y.J. de Vries-Chang	Lid	Audit en financiële commissie
H.L.W. Dijkstra	Lid/Voorzitter (v.a. 1-6-17)	Remuneratiecommissie (v.a. 1-9-17)

Werkwijze:

Binnen de Raad van Toezicht wordt gewerkt met commissies: de remuneratiecommissie die als werkgever voor de bestuurder fungeert, de audit en financiële commissie die toeziet op de financiën en huisvesting en sinds het najaar ook een commissie onderwijs en kwaliteit die toeziet op de onderwijskwaliteit.

Voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht is vereist voor bestuursbesluiten inzake:

- Het vaststellen van de begroting, jaarverslag, statuten, jaarrekening, strategisch beleid en het meerjarenbeleid;
- Het stichten, opheffen, fuseren en afsplitsen van scholen of delen van scholen;
- Reorganisaties;
- Het aangaan van overeenkomsten;
- Het aangaan van geldleningen.

Het bestuur behoeft na goedkeuring van de Raad van Toezicht bij bovengenoemde onderwerpen ook goedkeuring dan wel instemming van de gemeenteraden met betrekking tot:

- Het wijzigen van de statuten van de Stichting;
- Het ontbinden van de Stichting;
- Het opheffen van een school.

Vergaderingen

Er is in 2017 negen keer vergaderd door de Raad van Toezicht, waarvan twee keer met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en één keer met de gemeenteraden. De overige zes keer werd de vergadering steeds gehouden op één van de ROOBOL-scholen en werd er eerst 45 minuten informeel met de directeur en de medezeggenschapsraad (of een delegatie daarvan) van de betreffende school gesproken. De vergaderdata waren op: 18-1, 1-3, 10-4 (met GMR), 31-5, 5-7, 27-9, 16-10 (met gemeenteraden), 30-10 (met GMR) en 13-12.

Besproken onderwerpen:

De onderwerpen die in 2017 op de agenda hebben gestaan zijn: begroting, managementrapportages, jaarverslag en jaarrekening, beleidsdocumenten. Deze onderwerpen komen jaarlijks terug. Daarnaast kwamen de volgende punten op de agenda: het leerlingenaantal in het ROOBOL-gebied en het daaraan

verbonden beleid, de benoeming van een vertrouwenspersoon, het fusieproces van een van onze scholen. Vanwege het vertrek van onze voorzitter, W. van der Galiën, werd er een nieuw lid geworven, in de alinea hieronder wordt daar uitgebreider op ingegaan. Tijdens de vergadering met de GMR is ingegaan op de relaties met de verschillende geledingen binnen de organisatie. Vanuit alle geledingen werden deze positief beoordeeld. De GMR werkt aan een vergroting van haar zichtbaarheid op het internet door een betere website en via social schools, een App voor de ouders van de ROOBOL-scholen.

Omdat W. van der Galiën de enige was binnen de Raad van Toezicht met expertise op het gebied van onderwijs, achtte de Raad van Toezicht het noodzakelijk de vrijgekomen vacature op te vullen, ondanks het feit dat dit qua aantal leden niet strikt noodzakelijk was. (De Raad van Toezicht telde na het vertrek van W. van der Galiën 6 leden, dit is volgens de statuten in principe voldoende). De wervingsprocedure werd conform de statuten in gang gezet. Er werd een profielschets voor een nieuw te werven lid gemaakt en een benoemingsadviescommissie samengesteld. Inmiddels is er een nieuw lid geworven. Zij wordt, nadat zij begin 2018 aan de gemeenteraden is voorgesteld en door hen is benoemd, aan de Raad van Toezicht toegevoegd. Zij heeft expertise op het gebied van onderwijs en zal samen met Chantal Bosch in de commissie onderwijs en kwaliteit plaatsnemen. De Raad van Toezicht is erg content met haar aanstaande benoeming.

Voor het opvullen van de rol van voorzitter werd binnen de Raad van Toezicht besproken wie hiervoor geschikt zou zijn en wie deze taak op zich zou willen nemen. Er werd unaniem besloten dat Harmen Dijkstra zeer geschikt is voor deze taak. Hij heeft het voorzitterschap per 1-6-17 overgenomen.

Overige contacten

Ook dit jaar hebben leden van de Raad van Toezicht weer informele bijeenkomsten en activiteiten binnen ROOBOL bezocht zoals de kerstbijeenkomst en een bijeenkomst in Holwerd over de mogelijkheden voor een fusie tussen de twee basisscholen in het dorp. Ook deze contacten zijn bedoeld om informeel informatie uit te wisselen.

Professionalisering

Op 8 maart van dit jaar heeft er een scholingsavond plaatsgehad voor de hele Raad van Toezicht onder leiding van Bianca Kaatee. Verder zijn alle leden van de Raad van Toezicht lid van de Vereniging van Toezichthouders bij Onderwijsinstellingen (VTOI). Op deze manier houden zij zich op de hoogte van alle ontwikkelingen binnen het onderwijs, het toezicht houden op het onderwijs en de eisen die daaraan gesteld worden.

Tot slot

In 2017 heeft de Raad van Toezicht zich ingezet voor een meer open relatie en communicatie en contact op een regelmatigere basis met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en de gemeenteraden. Zij is zeer voornemens in 2018 deze trend voort te zetten. Ook het informele contact met de directeuren en de medezeggenschapsraden op de scholen wil de Raad van Toezicht graag op de manier zoals zij die in 2017 is gaan invullen, voortzetten. Tevens zal de Raad van Toezicht doorgaan met haar verdere professionalisering, door gezamenlijke en individuele scholing. De Raad van Toezicht bedankt alle kinderen en medewerkers van de ROOBOL-scholen voor hun wederom grote inzet en het prachtige onderwijs dat ze daarmee hebben neergezet in onze regio!

5. PERSONEEL EN PERSONEELSBELEID

Doelstelling personeelsbeleid

Voor 2017 heeft ROOBOL de volgende doelen geformuleerd:

- Bestuursformatieplan 2017-2018
- Functiemix (herschrijven)
- Gesprekkencyclus (onderdeel taakbeleid en competenties)
- Organisatiestructuur
- Startende leerkrachten
- (Nieuwe) arbodienstverlening
- RI&E onderdeel quickscan

Integraal personeelsbeleidsplan 2015-2019

Het integraal personeelsbeleidsplan 2015-2019 heeft instemming van de GMR. Op hoofdlijnen kent het plan de volgende inhoud: De ambities van ROOBOL stellen hoge eisen aan de leerkrachten. Om talenten en ambities van kinderen te ontwikkelen zijn deskundige en gemotiveerde leerkrachten nodig. Daarom is personeelsbeleid integraal onderdeel van onze bedrijfsvoering. We willen de medewerkers voldoende toerusten om de onderwijsinhoudelijke doelen en de genoemde speerpunten uit onze strategische agenda te realiseren. Daarnaast is er aandacht voor de talenten en ambities van de individuele leerkrachten.

Het personeelsbeleid moet een bijdrage leveren aan de ontwikkeling en het welbevinden van het personeel, zodat leerkrachten en management competent zijn om modern, inspirerend en boeiend onderwijs te geven. Daarbij wordt uitgegaan van de persoonlijke ontwikkeling (talenten) van medewerkers in samenhang met de ontwikkeling van de schoolorganisatie en de ontwikkeling van ROOBOL als geheel. De principes van de lerende organisatie staan daarbij centraal.

Professionalisering

Onderwijs is in beweging en verandert continu. En komen steeds nieuwe methoden, leermiddelen en nieuwe leerinzichten. Tevens gaan de ontwikkelingen op het vlak van ICT in sneltreinvaart. Per speerpunt uit het strategisch beleidsplan worden binnen ROOBOL trainingen en cursussen aangeboden. Om de doelen vanuit het strategisch beleidsplan te behalen en bij te blijven in de veranderingen in het onderwijs, stimuleren we professionalisering. Ook binnen de persoonlijke ontwikkelingsplannen (POP) krijgen de medewerkers ruimte om aan hun talenten en ambities te werken. Het functiemix beleid is herschreven en heeft ertoe geleid dat een aantal medewerkers in LB functies zijn benoemd.

Jaarlijks wordt er een studiedag georganiseerd voor alle medewerkers. Dit jaar stonden verschillende thema's centraal welke aansluiten bij het strategisch beleid van ROOBOL. Onder andere: hoogbegaafdheid, inspirerende leeromgeving en toepassing van innovatieve middelen in de klas.

Organisatiestructuur

De inrichting van de ROOBOL organisatie heeft in 2017 een belangrijke rol gespeeld. Op een aantal scholen was de directiefunctie ingevuld op interim basis. Het matchen van directeuren op de verschillende scholen op basis van (school)profielen is afgerond. Op alle scholen is een directeur benoemd, soms in combinatie met een locatieleider.

Bij ROOBOL is de directeur integraal verantwoordelijk voor de 'eigen' school. De directeuren krijgen professionele ruimte om de eigen school tot ontwikkeling te brengen en voor het uitdragen van het afgesproken beleid op organisatieniveau. Naast de thema's waar de directeuren binnen de school aan werken is ruimte voor eigen professionele ontwikkeling. Een aantal directeuren heeft een auditopleiding gevolgd en zijn een tweetal directeuren een masteropleiding gestart.

In 2017 heeft er een studie 'tweedaagse' plaatsgevonden voor de directeuren en locatieleiders. Deze tweedaagse was gericht op professionele cultuur. De eerste dag is de theorie van spiral dynamics opgefrist. De tweede dag stond identiteit op het programma. Vragen als: waar staat ROOBOL voor, welke eigenheid heeft ROOBOL? Gedurende de dag is in verschillende werkvormen aan dit thema gewerkt.

Startende leerkrachten

Binnen ROOBOL is er ruimte vrijgekomen om nieuwe leerkrachten in vaste dienst aan te stellen. Deze startende leerkrachten krijgen begeleiding door de schooldirecteur en intern begeleider. Deze leerkrachten dienen zich te ontwikkelen van start- naar vakbekwaamheid. Voor deze startende leerkrachten zijn gedurende het schooljaar bijeenkomsten georganiseerd met verschillende thema's. De eerste bijeenkomst is algemene informatie met betrekking tot werken bij ROOBOL en uitleg van de strategische koers gegeven. Voor de rest van het schooljaar is een programma uiteengezet waarin intervisie en talentontwikkeling centraal staan.

Arbeidsomstandigheden

De verzuimbegeleiding wordt binnen ROOBOL ondersteund door een arbodienst. De directeuren zijn verantwoordelijk voor de begeleiding van de zieke medewerker op de werkvloer. De arbodienstverlening is in 2016 geëvalueerd en van daaruit is besloten om te kiezen voor een andere dienstverlener. Met een werkgroep, waarin GMR, directeuren en P&O vertegenwoordigd was, is gekozen voor een partij die het beste aansluit bij de visie van ROOBOL. Per 1 september is Verzuimweg gestart als nieuwe dienstverlener. De visie van deze arbodienst is gericht op de volgende elementen: Gedrag is beïnvloedbaar, intensieve aandacht maakt het verschil en verzuimen is niet vanzelfsprekend. Tweemaal per jaar is een bijeenkomst met de preventiemedewerkers. Tijdens deze bijeenkomsten staan de huidige plannen van aanpak centraal en tevens is dit jaar is aandacht besteed aan de nieuwe wet- en regelgeving omtrent Arbowet, welke per 1 juli 2017 in werking is getreden. ROOBOL heeft nog een jaar de tijd om punten uit deze wetgeving in te regelen. De quickscan dient tweejaarlijks uitgevoerd te worden. De quickscan is een korte vragenlijst op het gebied van arbeidsomstandigheden en veiligheid, welke onder de medewerkers wordt verspreid. In 2017 is deze quickscan onder de scholen uitgezet en is er een Roobolbrede analyse gemaakt.

Personeelsgegevens

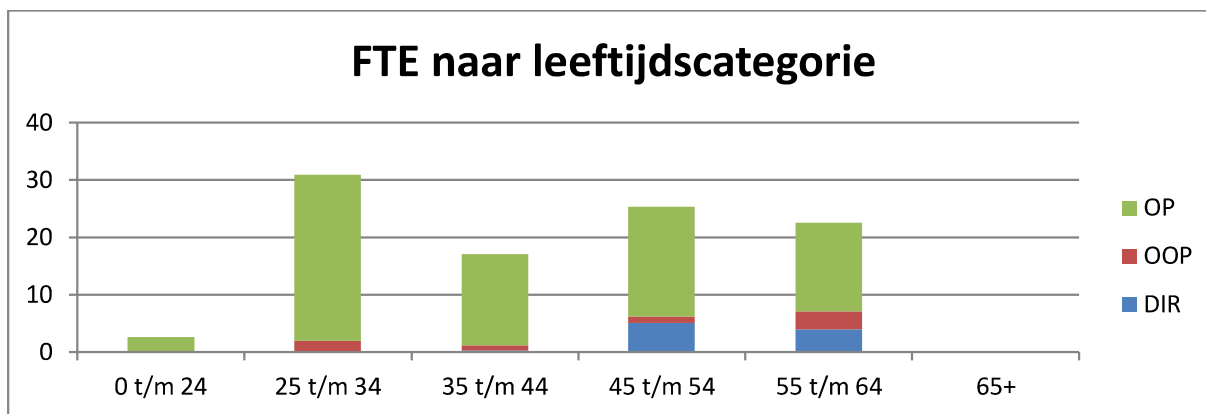
Bij de Stichting werken ongeveer 145 personeelsleden verdeeld over 98,54 fte. Van de 145 medewerkers is 121 een vrouw en 24 een man. Het aantal fte's is als volgt verdeeld naar functie:

Funcatiecategorie	2017
DIR	9,42
OOP	7,33
OP	81,79
Totaal	98,54

Naast bovengenoemde fte's zijn er nog leerkrachten in tijdelijke dienst werkzaam via een payroll aanstelling, die bedroeg in 2017 gemiddeld 19 fte. Rond de 5 fte wordt door onderwijsassistenten ingezet voor begeleiding van zorg in Passend Onderwijs. Het overige deel is werkzaam als leerkracht.

In de onderstaande tabel en grafiek is aangegeven hoe het personeelsbestand is opgebouwd, uitgaande van de leeftijdscategorieën. Het personeel bestaat voor een belangrijk deel uit de categorie 45 t/m 54 jaar, gevolgd door 55 t/m 64 jaar. Vrijwel geen leerkrachten werken door na 65 jaar, namelijk 0,1162%.

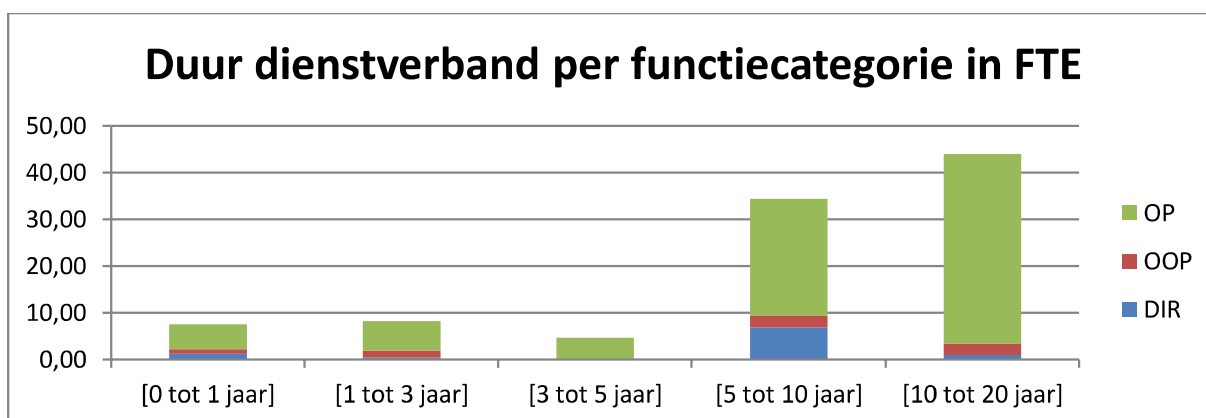
Leeftijdscategorie	Directie	Onderwijs ondersteunend personeel	Onderwijzend personeel	Totaal
15 t/m 24		0,2032	22,4025	22,6057
25 t/m 34		1,9491	28,9494	30,8985
35 t/m 44	0,3101	0,9067	15,8755	17,0924
45 t/m 54	55,0374	1,1622	19,1464	25,3460
55 t/m 64	33,9581	3,1090	15,4195	22,4866
65+	0,1162	0	0	0,1162
Totaal	9,4218	7,3302	81,7933	98,5453

In- en uitstroom

In 2017 zijn 13 medewerkers uitgestroomd. Een gedeelte daarvan heeft gebruik gemaakt van het ABP keuzepensioen en een gedeelte heeft om andere redenen de keuze gemaakt om te stoppen bij ROOBOL. Door ruimte in de vaste formatie hebben 12 leerkrachten (9,4 fte) een vaste aanstelling kunnen krijgen.

In de onderstaande grafiek is de duur van het dienstverband per functiecategorie in fte weergegeven. Hieruit blijkt dat het grootste deel van de medewerkers langer in dienst is dan 5 jaar. Dit betreft met name de functiecategorie onderwijzend personeel. Ten opzichte van voorafgaande jaren is het aantal fte's dat korter dan 5 jaar in dienst is toegenomen.

ROOBOL maakt gebruik van ontslagbeleid. Binnen ROOBOL maken we gebruik van een overplaatsingsregeling bij formatietekort. Dit betekent dat wanneer er binnen een school vaste formatie (=vaste leerkrachten) boventallig zijn geworden, de school volgens een regeling in overleg met de MR keuzes maakt van het personeel dat desbetreffende school zal dienen te verlaten. Binnen ROOBOL zal krimp kunnen worden opgevangen door natuurlijk verloop en het reduceren van payrollbenoemingen. Jaarlijks wordt gekeken hoe groot de flexibele schil moet zijn om gedwongen ontslag te voorkomen.

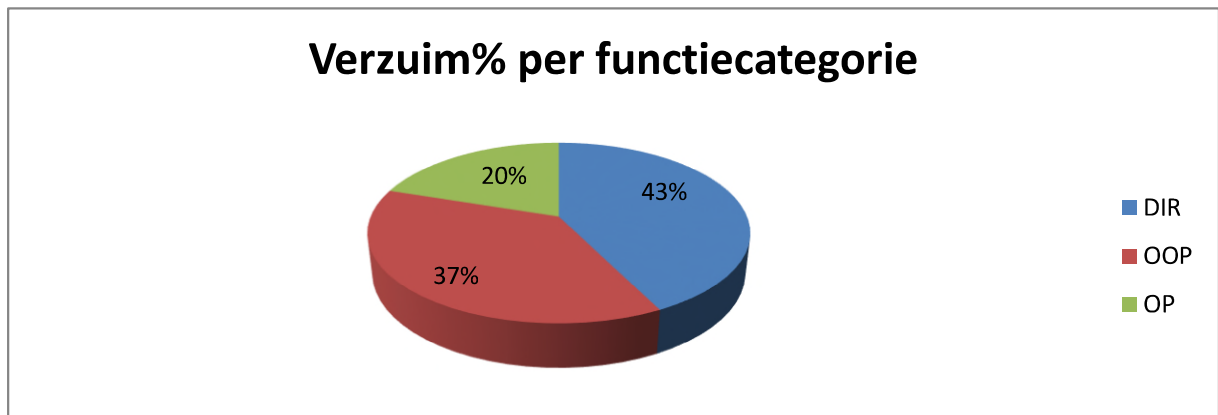
ARBO

Aandacht voor personeelszorg, zoals arbobeleid en verzuimbegeleiding en het correct toepassen van wet- en regelgeving is noodzakelijk en levert ondersteuning op om integraal personeelsbeleid goed te kunnen voeren. Iedereen heeft baat bij een veilig en gezond werkklimaat.

ROOBOL maakt sinds 1 september 2017 gebruik van de diensten van de arbodienst Verzuimweg. Verzuimweg heeft maandelijks een spreekuur waar directeuren en P&O afstemming hebben over de verzuimdossiers. Tevens is er laagdrempelig contact zowel telefonisch als per mail waardoor dagelijks afstemming en uitwisseling mogelijk is.

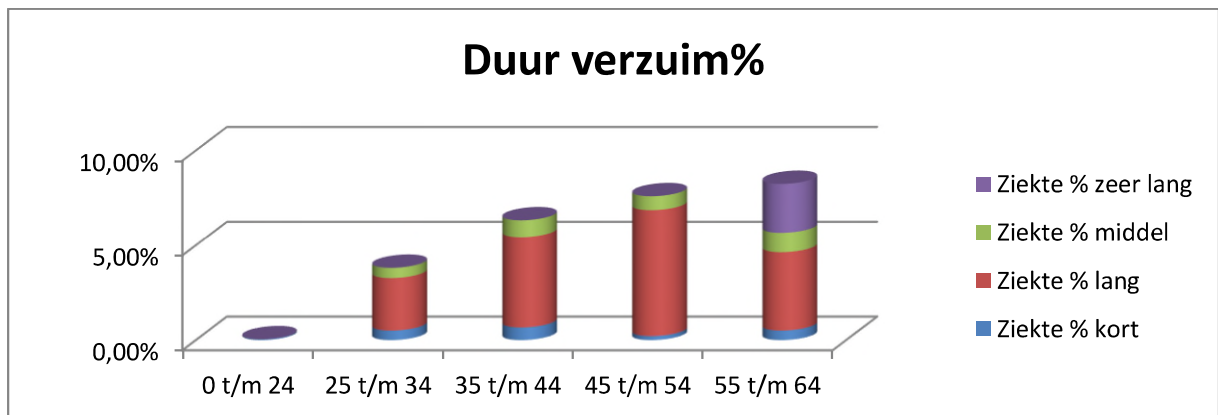
In de onderstaande tabel en grafiek is een verdeling weergegeven van het verzuimpercentage per functiecategorie.

Funcatiecategorie	2014	2015	2016	2017
DIR	5,30%	9,62%	6,28%	11,09%
OOP	9,94%	13,24%	12,95%	9,73%
OP	9,13%	7,60%	8,55%	5,2%

Uit analyse van de verzuimgegevens blijkt dat het verzuim bij het onderwijs ondersteunend personeel het hoogst is. Dit wordt vooral veroorzaakt door één langdurig zieke medewerker op de relatief kleine groep OOP.

De verzuimpercentages, verdeeld naar verzuimduur en leeftijdscategorie, leveren de onderstaande grafiek op. Hieruit blijkt dat het verzuim voor een belangrijk deel bestaat uit langdurig verzuim.

In 2014 is het ziektepercentage behoorlijk gestegen naar 8,6%. Dit is min of meer stabiel gebleven in 2015 en voor 2016 lag dit iets hoger namelijk 8,93%. In 2017 is het verzuimcijfer flink gedaald, maar nog steeds boven ons streefcijfer van 5%, namelijk 6,1%.

6. Onderwijs

In 2016 is de onderwijsvisie uitgewerkt in strategische thema's. Door alle geledingen nauw te betrekken bij de keuze en uitwerking van de thema's is maximaal draagvlak ontstaan. De tien strategische thema's zijn:

- Opbrengst gericht werken;
- Passend onderwijs;
- Leercultuur en veiligheid;
- Professionele cultuur;
- Inspirerende leeromgeving;
- Communicatie;
- Organisatiestructuur;
- Talentontwikkeling;
- Drietaling onderwijs/meertalig onderwijs;
- Integraal personeelsbeleid.

Er zijn werkgroepen geformeerd om de strategische thema's uit te werken.

De thema's zijn opgenomen in de meerjarenschoolplannen van de scholen. De doelen en resultaten op schoolniveau zijn opgenomen in de jaarverslagen van de individuele scholen.

De doelen en resultaten op ROOBOL-niveau zijn als volgt:

Opbrengstgericht werken/kwaliteitszorg

Alle scholen werken met eenzelfde format voor opbrengstgericht werken en kwaliteitszorg. Het format is opgesteld in overleg met het IB-netwerk.

Format opbrengstgericht werken en kwaliteitszorg:

- Alle scholen beschikken over een goed kwaliteitszorgsysteem en dit wordt gemonitord tijdens de managementgesprekken die de Bestuurder twee keer per jaar voert met de directeuren.
- De belangrijkste sturings- en ontwikkelingsinstrumenten voor de scholen is het schoolplan. Vanaf 2012 werken alle scholen met de CITO toets. Trendanalyses laten zien waar in geïnvesteerd moet worden en zoals al eerder aangegeven is dit een belangrijk speerpunt.
- Alle scholen krijgen één keer in de 3 jaar een interne preventieve kwaliteit screening, uitgevoerd door een intern auditteam. Onderdeel van kwaliteitszorg is een gedegen cyclus van planning en control (Deming cyclus). Op basis van de leerling gegevens, het inspectierapport, de personele gegevens en de financiële overzichten worden er twee keer per jaar MARAP gesprekken gevoerd met de directeuren.
- In 2017 hebben alle scholen een basisarrangement van de onderwijsinspectie.
- In 2017 werkten alle scholen met schooljaarplannen.

Passend Onderwijs

ROOBOL participeerde in het samenwerkingsverband Netwerk De Wâlden. De partners van Netwerk De Wâlden hebben de behoefte uitgesproken om het Passend Onderwijs meer nabij de scholen te brengen. Het netwerk is in 2017 afgebouwd. Vanuit het oude netwerk is een regiegroep geformeerd met afgevaardigden van OPO Furore, de master Frankeskoalle en ROOBOL. Deze regiegroep heeft de opdracht om het passend onderwijs te ontwikkelen van meer curatief naar meer preventief. De middelen die nu naar het netwerk gaan zullen in de toekomst voor het grootste deel naar de scholen gaan.

Passend Onderwijs voor ROOBOL:

- Na de ontmanteling van het netwerk staat we voor de uitdaging om Passend onderwijs voor ROOBOL vorm te geven en in te richten. Binnen ROOBOL is een werkgroep Passend onderwijs samengesteld. Deze werkgroep bestaat uit de directeur onderwijs en kwaliteit, de orthopedagoge van ROOBOL en een interne begeleider. De werkgroep gaat in schooljaar 2017-2018 het projectplan Passend onderwijs voor ROOBOL opstellen met hierin een ondersteuningsplan van ROOBOL. De directeuren en interne begeleiders worden actief betrokken bij dit proces.
- Een eerste stap in de omschakeling van curatief naar preventief werken is gezet door te stoppen met het afgeven van budgetten voor leerlingen met arrangementen. Dit budget, aangevuld met eigen middelen van ROOBOL, wordt ingezet voor het werken met

onderwijsassistenten en het preventief advies team. (PAT). Het is het doel dat de onderwijsassistent preventief ingezet wordt. Om de overgang goed te laten verlopen wordt er nu ook nog ingezet op leerlingen die al in een eerder stadium een arrangement hadden verkregen. Het preventief adviesteam bestaat uit de ambulante begeleiders van het 'oude' samenwerkingsverband aangevuld met de eigen orthopedagoge. De scholen worden ondersteund door het PAT.

- We zoeken zelf de samenwerking met de scholen van speciaal (basis)onderwijs in de regio. Dit is zuilverstijgend. Het belang van de leerlingen staat voorop.
- Vanuit Passend onderwijs ROOBOL wordt een plusklas HB en het voltijdshoogbegaafdheidsonderwijs gefaciliteerd. Het VHB als onderdeel van de Burgerschool in Dokkum. De plusklas is voor alle Roobol-scholen en is dit schooljaar gehuisvest in 'it Skriuwoerd' te Surhuisterveen.
- Met de gebiedsteams van de gemeenten Achtkarspelen en de DDFK gemeenten (eerder Centra voor jeugd en gezin) wordt ook de aansluiting gevonden voor (intensieve) opvoedingsondersteuning en/of doorverwijzing naar de jeugdhulpverlening. ROOBOL participeert in de overlegstructuren met de ketenpartners op gemeentelijk niveau.
- De intern begeleiders (IB) vormen binnen de Stichting een IB netwerk, waar ze van elkaar leren en samen nieuwe ontwikkelingen op elkaar afstemmen en vertalen naar de eigen schoolsituatie. Het IB netwerk wordt aangestuurd door de werkgroep Passend onderwijs. De werkgroep heeft tevens de contacten naar de netwerken.
- Leerkrachten worden kansen geboden om zich te ontwikkelen op o.a. het gebied van hoogbegaafdheid, rekenen, gedrag, dyslexie.
- Het deelnamepercentage naar het speciaal onderwijs van de Stichting is laag en lag in 2016-2017 op 2%.

In 2017 is er € 389.331 ontvangen van het SWV Friesland. De kosten ten laste van Passend Onderwijs bedragen € 427.940. Deze kosten bestaan uit inzet van onderwijsassistenten, begeleidingskosten, kosten met betrekking tot scholing en kosten voor deelname aan Netwerk de Wâlden, plusklas en voltijd hoogbegaafdheid onderwijs. De middelen Passend Onderwijs zijn geoormerkt in de begroting opgenomen. De ontwikkelingen op het gebied van passend onderwijs zijn erop gericht dat de inkomsten en uitgaven over vier jaar in balans zijn.

Leercultuur en veiligheid

ROOBOL heeft een veiligheidsbeleidsplan. Elke school heeft een incidentenregistratie en een calamiteitenplan. Elke school heeft een preventiemedewerker aangesteld. Door wijzigingen in de Arboret worden vanaf 1 juli 2017 andere eisen gesteld aan de rol van de preventiemedewerker. Hoe en in welke vorm dit gegoten gaat worden voor ROOBOL, wordt in samenspraak met de directeuren en huidige preventiemedewerkers bepaald. De eerste gesprekken hierover zijn in 2017 reeds gevoerd. De rol en taken van de preventiemedewerker zullen vastgesteld worden in overleg met de GMR. In 2018 wordt het arboreleidsplan, waarin bovenstaande rol en taken onder andere staan omschreven, nader uitgewerkt.

Alle scholen hebben gekozen om te werken met het programma Vreedzame School. Inmiddels zijn op één school na alle scholen gecertificeerd Vreedzame school. Naar verwachting is de laatste school in juni 2018 ook gecertificeerd.

Professionele cultuur

De directeuren hebben een eendaagse scholing gevolgd m.b.t. professionele cultuur. Het doel was bewustwording t.a.v. cultuur en organisatieontwikkeling m.b.v. Spiral Dynamics Integral (SDI). De scholing was een vervolg op de studiedagen in 2016. Alle medewerkers hebben een SDI-scan ingevuld en op basis van de uitkomsten een rapportage ontvangen. Alle medewerkers worden bijgeschoold m.b.t. de basisprincipes van SDI. Een deel van de schoolteams hebben in 2017 een basispresentatie SDI gevolgd.

Communicatie

Voor de interne communicatie is gekozen om te werken met een Office 365 en Social Schools. Beide middelen zijn getest en geïmplementeerd.

Voor de externe communicatie is een lerend netwerk ingericht. Het netwerk bestaat uit vooruitstrevende leerkrachten m.b.t. communicatie via sociale media. Deze zogenaamde "media innovators" worden begeleid door een externe communicatie expert. Met behulp van deze expert wordt een communicatieplan voor externe communicatie ontwikkeld. Het gebruik van sociale media is daarvan een belangrijk onderdeel. De media innovators zijn hierin geschoold en worden begeleid door de externe expert.

Inspirerende leeromgeving

Een belangrijk onderdeel van een inspirerende leeromgeving is ICT. Met het ICT-beleidsplan geven we richting aan de inzet en rol van ICT binnen ROOBOL. Om de inzet van ICT in de scholen te implementeren gebruiken we hetzelfde lerende netwerk van enthousiaste 'media innovators'. Deze 'media innovators' worden bijgestaan door een tweetal externe experts en een directeur met ICT-beleid als taak. Drie van deze media innovators zijn een dag per week vrij geroosterd voor het verzorgen van workshops op scholen. Alle scholen zijn voorzien van innovatieve lesmaterialen. ROOBOL is in overleg met bibliotheek Noord Fryslân en de gemeenten om experimenteerruimtes voor ICT in te richten (digitaalhuis plus). De bibliotheek van Surhuisterveen is het pilotproject. Vervolgens worden alle bibliotheken in de regio voorzien van digitaalhuizen plus. Leerlingen en leerkrachten kunnen onder en na schooltijd hiernaartoe om te experimenteren met nieuwe materialen en toepassingen op het gebied van ICT.

Talentontwikkeling

Met alle medewerkers zijn talentgesprekken gevoerd en heeft er een terugkoppeling in het team plaatsgevonden.

De brede talentontwikkeling bij leerlingen is opgenomen in de schoolplannen van de individuele scholen.

Met betrekking tot het cognitief talent (zie ook Passend onderwijs) zijn twee ROOBOL-leerkrachten die de opleiding voor specialist hoogbegaafdheid hebben gevolgd. In OBS It Skriuwboerd is een plusklas gestart voor ROOBOL-leerlingen.

Er is een projectplan inclusief een businesscase opgesteld voor het voltijd hoogbegaafdheid onderwijs in Dokkum. Het projectplan geldt voor vier jaar en wordt jaarlijks geëvalueerd.

Drietaliq onderwijs/ meertaliq onderwijs

Op drie scholen na, zijn alle ROOBOL-scholen lid van het netwerk Trijetalige Skoallen. Al deze scholen zijn gecertificeerd trijetalige skoalle. Twee van deze scholen zijn zelfs gecertificeerd als 3TS plus.

Lokale Educatieve Agenda

Naast het strategisch beleid werkt ROOBOL samen met de gemeenten en de collega schoolbesturen voor voortgezet onderwijs en primair onderwijs.

Met deze partijen wordt regelmatig overleg gevoerd over lokaal educatief beleid. Het beleid wordt vertaald naar een Lokale Educatieve Agenda.

Daarnaast participeert ROOBOL als partner in Kennislab Noordoost Friesland (Kennislabnof.fr). Dit is een samenwerkingsverband tussen po, vo, mbo, gemeenten en bedrijfsleven waarbij het onderwijs van de toekomst centraal staat. Kennislab NOF is een stichting.

7. Identiteit

ROOBOL staat voor openbaar onderwijs, toegankelijk voor alle kinderen ongeacht afkomst en achtergrond, waarbij respect voor verschillende culturen, verschillende geloofsvormen of levensbeschouwing en verschillen in mensen belangrijk zijn.

Ieder mens is uniek en we willen investeren in het samenbrengen van deze verschillen en zien het als een kans om van elkaar te leren. Respect voor elkaar vinden wij de belangrijkste waarde en al ons handelen is respectvol met ruimte voor de ander.

Het klimaat waarin dit plaatsvindt is veilig en biedt de mogelijkheid tot ontwikkeling. Laagdrempelig en toegankelijk met een open cultuur waar ruimte is voor dialoog en medezeggenschap. Samen leren, onderzoeken en samen ontwikkelen leidt tot verbetering en vernieuwing van het onderwijs zodat ROOBOL zich kan onderscheiden door goed kwalitatief algemeen toegankelijk onderwijs dat aansluit bij de maatschappij van de toekomst.

8. Materiële zaken en huisvesting

In september 2016 is er door schoolbesturen, wethouders en ambtenaren een gezamenlijke agenda opgesteld om het vraagstuk van leerlingdaling in de regio aan te pakken. Er is door schoolbesturen en gemeenten een sterke wens geuit om toekomstbestendige duurzame onderwijsvoorzieningen te realiseren bij voorkeur in combinatie met een voorschool, opvang en/of andere maatschappelijke voorzieningen. De partners hebben gezamenlijk een projectplan opgesteld en hiervoor een subsidie aangevraagd uit de regeling procesbegeleiding leerlingdaling. ROOBOL is penvoerder. Het project loopt door tot juni 2018.

In Kollum is de aanbesteding gestart voor nieuwbouw van Kindcentrum Kollum. In het kindcentrum participeren de Koningin Julianaschool, de Professor Casimirschool, de peuteropvang en BSO van Tiko. Het geheel wordt gefinancierd door de gemeente Kollumerland. Er is een beheersstichting opgericht die exploitatie en beheer voorhaar rekening neemt. In deze stichting zijn beide schoolbesturen vertegenwoordigd. Daarnaast zijn er nog een aantal 'neutrale' bestuursleden benoemd. Deze bestuursleden hebben affiniteit met Kollum.

Eind 2017 heeft de gemeenteraad van Dantumadiel ingestemd met nieuwbouw van de Campus Damwâld. De Campus Damwâld bestaat uit nieuwbouw van twee basisscholen voor PCBO, de Dr. J. Botkeskoalle en een sporthal. De sporthal wordt een onderdeel van de Campus. De aanbesteding is inmiddels in gang gezet.

In Holwerd werken de scholen samen om te komen tot één nieuwe school bij het MFA. De gemeenteraad heeft ingestemd met nieuwbouw voor beide scholen mits deze fuseren. De fusie is inmiddels geformaliseerd en wordt op 1 augustus 2019 gerealiseerd. De nieuwe school behoort tot de ROOBOL-organisatie. Arlanta en ROOBOL doen onderzoek naar een manier voor een gezamenlijke bestuurlijke verantwoordelijkheid.

9. Financiën

Algemene Ontwikkeling

Teldatum	Aantal leerlingen	Personele Bekostiging
1-10-2011	1.754	Schooljaar 2012-2013
1-10-2012	1.720	Schooljaar 2013-2014
1-10-2013	1.788	Schooljaar 2014-2015
1-10-2014	1.739	Schooljaar 2015-2016
1-10-2015	1.685	Schooljaar 2016-2017
1-10-2016	1.679	Schooljaar 2017-2018
1-10-2017	1.691	Schooljaar 2018-2019
<i>Prognose 1-10-2018</i>	<i>1.702</i>	<i>Schooljaar 2019-2020</i>
<i>Prognose 1-10-2019</i>	<i>1.688</i>	<i>Schooljaar 2020-2021</i>
<i>Prognose 1-10-2020</i>	<i>1.659</i>	<i>Schooljaar 2021-2022</i>
<i>Prognose 1-10-2021</i>	<i>1.635</i>	<i>Schooljaar 2022-2023</i>

De personele bekostiging vanuit het ministerie is gebaseerd op de teldatum per 1 oktober en geldt voor het daarop volgende schooljaar. Verder geldt dat vergoeding voor de leerlingen in de onderbouw hoger ligt dan die voor de leerlingen in de bovenbouw.

Op 01-08-2013 zijn de OBS Jan van Zuilenskoalle en CBS de Stile gefuseerd, dit verklaart de stijging tussen 01-10-2012 en 01-10-2013. De Lytse Wiman uit Twijzel is gefuseerd met de Mienskip in Buitenpost. Op 1-8-2015 is De Maskelyn (nevenvestiging OBS It Skriuwboerd) gesloten en de leerlingen zijn naar de nieuwe samenwerkingsschool in Augustinusga gegaan. De school is een onderdeel van Noventa (PCBO Achtkarspelen). Er zijn 62 leerlingen overgegaan naar Noventa, dit verklaart grotendeels de daling op 1-10-2015.

Vermogenspositie

Kengetallen	Realisatie	Realisatie	Realisatie
	2015	2016	2017
Solvabiliteit	74,1%	69,4%	72,1%
Liquiditeit (Quick ratio)	1,39	1,83	3,9
Weerstandsvermogen	16,1%	20,8%	22,6%
Rentabiliteit	-4,2%	5,7%	4,4%

De kengetallen die iets zeggen over de financiële positie van de Stichting zijn o.a. solvabiliteit, liquiditeit, weerstandsvermogen en rentabiliteit.

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding weer van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen. 30% of hoger wordt als goed aangemerkt. Met een solvabiliteitsratio van 72,1% is het eigen vermogen ruim voldoende om de organisatie in geval van opheffing in staat te stellen aan haar verplichtingen te voldoen.

De liquiditeitsratio geeft de verhouding van de vlottende activa en het kort vreemd vermogen weer. De norm is dat deze waarde groter of gelijk aan 1 moet zijn. Met een liquiditeitsratio van 3,93 voldoet de current ratio aan de norm, en is ROOBOL in staat om aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen.

Weerstandsvermogen

Inmiddels wordt het weerstandsvermogen een steeds belangrijker kengetal. Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de organisatie in staat is om onverwachte risico's met een financiële impact op te vangen. Dit wordt berekend door het eigen vermogen minus de vaste activa te delen door de totale baten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.

Het weerstandsvermogen blijft boven de minimum norm door ROOBOL gesteld en ligt ruim boven de signaleringsgrens (5 %) van de Inspectie van het Onderwijs

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het behaalde exploitatie resultaat ten opzichte van de totale baten. Een rentabiliteit van 0% tot 5% wordt als normaal beschouwd.

Samenvatting vermogenspositie

De Stichting heeft het kalenderjaar 2017 afgesloten met een positief resultaat. De kengetallen worden beïnvloed door het exploitatieresultaat. Gelet op bovenstaande kan gesteld worden dat de Stichting er financieel gezien gezond voor staat en voldoende in staat is om in de toekomst financiële tegenvallers op te vangen.

Voorzieningen

De post voorzieningen heeft betrekking op personele voorziening en op de voorziening preventief onderhoud. De personele voorziening betreft de voorziening jubileum.

Voorziening jubileum:

Dit betreft een voorziening voor de kosten van jubilea van het personeel in geval van 25-jarig of 40-jarig dienstverband binnen het onderwijs. De voorziening wordt opgebouwd voor het personeel dat langer dan 5 jaar in dienst is. Daarnaast wordt rekening gehouden met de blijf kans, van het personeel wat langdurig in dienst is. De dotatie aan de voorziening bedraagt in 2017 € 10.792. In 2017 hebben een aantal medewerkers hun jubileum bereikt.

Voorziening onderhoud:

De hoogte van de voorziening preventief onderhoud is gebaseerd op het geplande onderhoud aan de schoolgebouwen in de komende jaren. Op basis van de planning voor de komende 20 jaar, welke beoordeeld wordt tijdens de begrotingsgesprekken is er € 62.482 gedoteerd aan de voorziening voor binnenonderhoud en is er € 51.922 onttrokken. De dotatie voor de voorziening buiten onderhoud bedraagt € 125.000 en is er € 46.066 onttrokken.

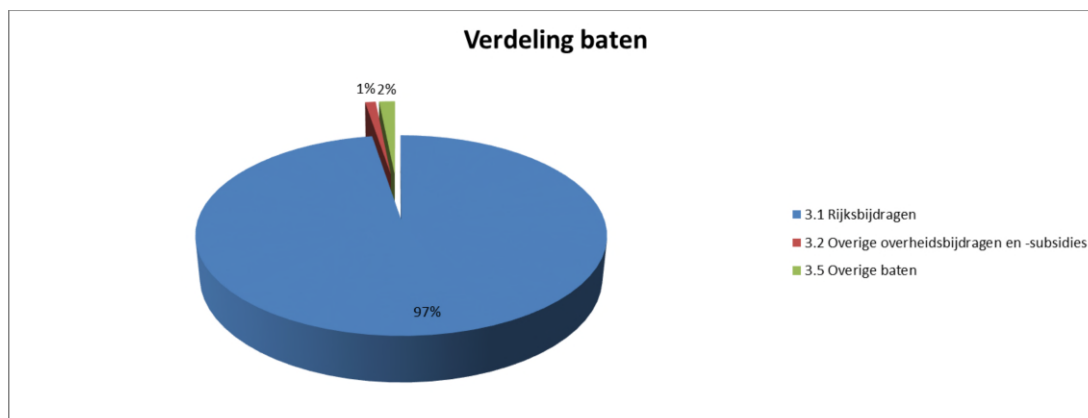
Exploitatieresultaat

Exploitatieresultaat	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begroting 2017	Verskil met begroting
3. BATEN				
3.1 Rijksbijdrage OCW	10.043.898	10.513.332	9.911.848	601.485
3.2 Overige overheidsbedragen en subsidies	62.902	111.775	23.666	88.109
3.5 Overige Baten	203.980	167.412	143.101	24.310
Totaal Baten	10.310.780	10.792.519	10.078.615	713.904
4. LASTEN				
4.1 Personele Lasten	7.441.521	7.893.201	7.985.031	-91.830
4.2 Afschrijvingslasten	353.457	362.965	422.022	-59.057
4.3 Huisvestingslasten	742.923	638.868	645.258	-6.390
4.4 Overige Lasten	1.185.858	1.430.874	1.238.568	192.306
Totale lasten	9.723.759	10.325.908	10.290.879	35.028
RESULTAAT	587.021	466.612	-212.264	678.876
5. Financiële baten/lasten	4.781	8.630	5.200	3.430
NETTO RESULTAAT	591.802	475.242	-207.064	682.306

Het exploitatieresultaat 2017 bedraagt € 475.242 positief. Het positieve resultaat van 2017 ten opzichte van de begroting wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de normaanpassingen van het ministerie en de gerealiseerde groeitelling

Baten

Zoals uit onderstaande grafiek blijkt is de Stichting in belangrijke mate, te weten ongeveer 97%, afhankelijk van de overheid (ministerie en gemeente). De opbrengsten bestaan grotendeels uit de Rijksbijdragen van het OCW (97%). Bij inkomsten van de overheid speelt het aantal leerlingen een belangrijke rol. Doordat de inkomsten afhankelijk zijn van het aantal leerlingen en omdat de kosten op korte termijn voor een groot deel niet te beïnvloeden zijn, is het belangrijk de ontwikkeling van het aantal leerlingen in de gaten te houden. Hierdoor moeten tijdig noodzakelijke maatregelen genomen worden.

De realisatie van de totale baten is 7,1 % hoger dan de begroting en ligt 4,7 % hoger ten opzichte van 2016.

De rijksbijdragen komen 6,1% hoger uit dan de begroting en liggen 4,7% hoger ten opzichte van 2016. De hogere rijksbijdragen worden vooral veroorzaakt door normaanpassingen, hogere vergoeding prestatiebox, niet begrote groeibekostiging personeel en niet begrote rijksvergoeding voor onderwijs aan asielzoekers en/of overige vreemdelingen.

De normaanpassingen van het ministerie hebben betrekking op de verwerking resterende kabinetsbijdrage cf. de loonruimteovereenkomsten publieke sector 2015-2016, het functiemixbudget laatste 5 maanden van 2016 en kalenderjaar 2017, de eenmalige bijdrage in het kader van de herstelopslag over de maanden april tot en met december 2016, de compensatie pensioenpremie per januari 2017, de compensatie eenmalige uitkering van € 500 in april en de verhoging prestatieboxgelden met ca. € 38,00 per leerling. De verantwoording van de prestatiebox is terug te vinden in de bijlagen. Daarnaast zijn nog niet opgenomen doorwerkingen van eerdere salaris- en loonkostenmaatregelen verwerkt. Tevens is gecorrigeerd voor de éénmalige bijdrage in het kader van de herstelopslag over de maanden april tot en met december 2016.

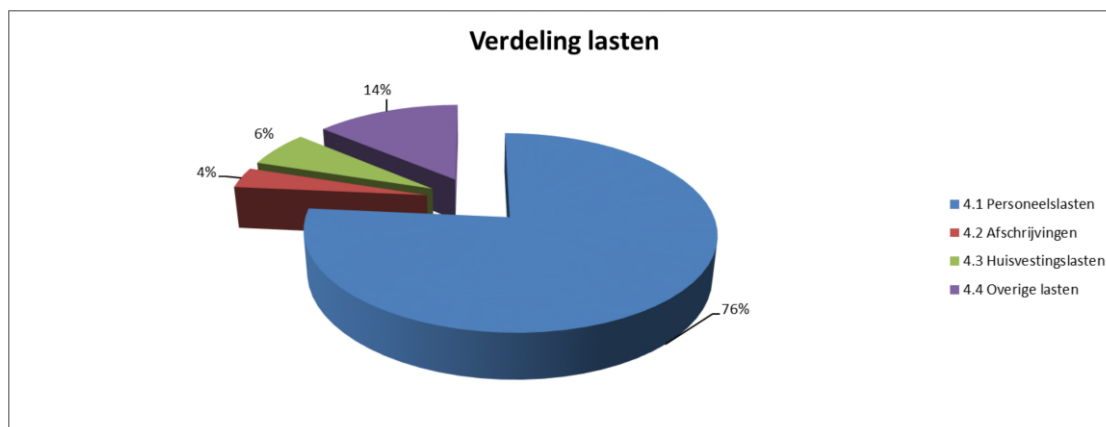
De ontvangen groeibekostiging ad. € 87.897,- heeft betrekking op schooljaar 2016-2017 die geheel toevalt in kalenderjaar 2017. Voorzichtigheidshalve wordt een groeibekostiging niet begroot omdat de instroom gedurende het schooljaar een onzekere factor is.

De overige overheidsbijdragen zijn bijna vijf maal zo hoog als begroot en 77,7% hoger in vergelijking met voorgaand boekjaar. Dit heeft te maken met de verantwoording van enkele subsidies in 2017. De hogere overige overheidsbijdragen bestaan uit een groot aantal kleinere subsidies. Op vijf scholen is een subsidie binnengekomen voor muziek. Ook ontvangen enkele scholen subsidie van Stichting MBO diensten inzake gezonde school

De overige baten liggen 16,9% hoger dan begroot, en 18% lager dan in 2016. De verhuurbaten en overige baten vallen iets hoger uit dan begroot. Ten opzichte van 2016 is de detachering lager doordat in 2016 een gedetacheerde medewerker per 31 mei uit dienst is gegaan.

Lasten

Zoals uit onderstaande grafiek blijkt, bestaan de kosten in belangrijke mate uit personele lasten, te weten ongeveer 76%. Andere belangrijke kosten zijn de overige lasten met een aandeel van 14%.

De realisatie van de totale lasten is ongeveer gelijk aan de begroting 2017 en is ongeveer 6,2% hoger dan in het kalenderjaar 2016.

De personele lasten bestaan vooral uit salariskosten. Het aandeel van de salariskosten onderwijzend personeel is 59,9%, directie 10,9%, inhuur personeel 15,4%, het onderwijs ondersteunend personeel 3,8% en overige lasten 10%.

De personele lasten zijn per saldo 1,2% lager dan begroot en 6,1% hoger dan in 2016. De ingezette formatie is lager dan begroot. Hier staat tegenover een hogere GPL door de loonmaatregelen zoals afgesproken in de nieuwe cao. Hier staan tegenover hogere baten vanuit het ministerie (reeds eerder toegelicht bij de baten). Daarnaast is er meer gebruik gemaakt van extern personeel.

In algemene zin kan worden aangegeven dat de salariskosten behoorlijk zijn gestegen vanwege de loonstijging die met terugwerkende kracht is doorgevoerd als gevolg van het cao-akkoord.

De afschrijvingslasten zijn 14% lager dan begroot en 2,7% hoger dan in 2016. Er is in 2017 minder geïnvesteerd dan begroot.

De huisvestingslasten zijn ten opzichte van 2016 met 14% gedaald. Ten opzichte van de begroting liggen de kosten een fractie (1,0 %) lager. Deze kosten bestaan vooral uit de dotatie aan de onderhoudsvoorziening (29%), energie en water (22%), huur (21%), schoonmaakkosten (19%), onderhoud (5%), en overige huisvestingslasten (5%). De voorziening voor preventief onderhoud van 't Pompebléd ad €27.968 is in 2017 vrijgevallen, omdat de school in een MFA zit.

De overige Lasten hebben betrekking op overige lasten (42%), kosten van administratie en beheer (40%), leermiddelen (16%) en inventaris en apparatuur (2%). Deze kosten zijn ten opzichte van 2016 met 20,7% gestegen. Ten opzichte van de begroting liggen deze kosten 15,5 % hoger. De hogere kosten hebben voornamelijk betrekking op ICT-licenties en ICT-leermiddelen.

Resultaat

Het totale resultaat komt uit op € 475.242 positief.

Treasurybeleid

Het treasurybeleid is in 2017 geactualiseerd en vastgesteld door de RvT. De GMR is geïnformeerd. Het treasurybeleid is conform het financieel beleidsplan van de Stichting uitgevoerd. Het beleid is conform het voorschrift beleggen en belenen van het ministerie. De uitgangspunten van het treasurybeleid zijn het niet mogen aangaan van risicovolle beleggingen en het creëren van voldoende functiescheiding bij het aangaan van grote transacties.

De spaargelden waren uiteengezet op een depositorekening. In 2011 is besloten om op zoek te gaan naar een constructie waardoor meer rendement gerealiseerd kan worden. Er is uiteindelijk gekozen voor het vermogensfonds bij ASR. De liquiditeitspositie op het deposito is daarom in 2012 overgeheveld naar ASR. Per 31 december 2016 bedraagt de waarde € 1.908.659. De participaties welke belegd waren in het Onderwijsbureau Liquiditeitenfonds bij ASR zijn in 2017 verkocht. Hierbij is een koerswinst ad € 9.247 gerealiseerd. Het bestuur ging niet over tot herbelegging in verband met de zeer lage rendementen op beleggingen die toegestaan zijn binnen de kaders van het treasurystatuut. De vrijgekomen liquide middelen zijn daarom op een bankrekening ondergebracht. In 2018 zal opnieuw gekeken gaan worden hoe om te gaan met de liquide middelen binnen ROOBOL.

10. Continuïteit en toekomstige ontwikkelingen

Politiek

ROOBOL is gesitueerd in vier gemeenten: Dongeradeel, Dantumadiel, Kollumerland en Achtkarspelen. De eerste drie zijn per 1 januari 2018 gefuseerd tot de DDFK gemeente. De gemeente Dantumadiel houdt een eigen bestuur, maar is ambtelijk wel gefuseerd. Daarnaast wordt de gemeente Ferwerderadiel een onderdeel van DDFK. In alle genoemde gemeenten zit een zelfstandige schoolbestuur voor PCBO.

Externe factoren als krimp, concurrentiekracht van collega besturen maken dat ROOBOL actief samenwerking blijft zoeken met deze besturen van de andere denominaties. De uitwerking daarvan verschilt per gemeente.

ROOBOL heeft hiervoor in 2015 een projectsubsidie "procesbegeleiding leerlingdaling" aangevraagd. De ROOBOL-gemeenten en Ferwerderadiel, en alle primaire schoolbesturen voor PCBO participeren in de aanvraag. Het project is gestart in 2016. De collectieve ambitie is: Onderzoek naar mogelijkheden tot samenwerking tussen de verschillende schoolbesturen met als doel het behoud van een goed bereikbaar, kwalitatief hoogstaand en exploitabel aanbod primair onderwijs met respect voor de verschillende identiteiten. Er wordt gewerkt aan de volgende thema's:

- Kansrijke plekken voor kindcentra
- Identiteit
- Beschikbaarheid kwalitatief goed onderwijspersoneel

Personele bezetting

Kengetal	2017	2018	2019	2020	2021
Personele bezetting:					
- Bestuur/management	9,42	10,61	11,49	11,26	11,26
- Personeel primair proces	81,79	85,85	87,07	83,31	81,08
- Ondersteunend personeel	7,33	7,32	10,36	10,21	7,92
Leerlingaantallen	1.691	1.702	1.688	1.659	1.635

De komende jaren hebben de scholen van ROOBOL te maken met krimp en daardoor een lichte teruggang in leerlingen. Het leerlingenaantal neemt af in de periode tot 2021 met 56 leerlingen. De bevolking in de regio krimpt in de periode tot 2025 met 12%. ROOBOL anticipeert hier in haar personeelsbeleid al een aantal jaren op met een zogenaamde flexibele schil. De afgelopen twee jaar heeft ROOBOL een deel van deze flexibele schil gebruikt om leerkrachten een vast contract aan te bieden. In de praktijk is gebleken dat een dermate grote schil niet noodzakelijk is. Ongeveer 5 fte onder onderwijzend personeel wordt aangehouden. Gedurende het schooljaar ontstaat er vaak ook vacaturruimte, welke sowieso via de payroll wordt ingevuld. De komende vijf jaar stromen nog ongeveer 7,7 fte in verschillende functiegroepen. Gedwongen ontslagen zijn de komende jaren niet nodig.

Financiële kengetallen

Kengetallen	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021
Solvabiliteit	72,1%	71,9%	70,6%	72,6%	70,6%
Liquiditeit (Quick ratio)	3,9	2,5	2,8	3,0	3,6
Weerstandvermogen	22,6%	8,5%	9,4%	12,6%	17,3%
Rentabiliteit	4,4%	-2,5%	-2,2%	-1,0%	-1,5%

Met uitzondering van de rentabiliteit zijn de financiële kengetallen de komende jaren boven de daarvoor gestelde grenzen. Het begrotingstekort in 2018 tot en met 2021 vertaalt zich in een rentabiliteit die lager is dan de grens (0%), die hiervoor gesteld is door het bestuur. Oorzaken zijn onder de meerjarenbegroting toegelicht. Met de begrote negatieve resultaten verkrijgt ROOBOL een weerstandvermogen wat dichterbij de norm ligt. Op dit moment zit ROOBOL met dit vermogen boven de norm.

Meerjarenbegroting

	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
3. BATEN					
3.1 Rijksbijdrage OCW	10.513.332	10.081.776	9.861.939	9.803.255	9.511.925
3.2 Overige overheidsbedragen en subsidies	111.775	38.166	29.000	8.000	8.000
3.5 Overige Baten	167.412	181.514	180.396	184.517	185.649
Totaal Baten	10.792.519	10.301.456	10.071.335	9.995.772	9.705.574
4. LASTEN					
4.1 Personele Lasten	7.893.201	8.363.887	8.110.111	7.931.366	7.754.197
4.2 Afschrijvingslasten	362.965	547.297	625.730	613.120	594.210
4.3 Huisvestingslasten	638.868	629.320	610.270	605.820	602.470
4.4 Overige Lasten	1.430.874	1.016.118	950.735	945.535	895.535
Totale lasten	10.325.908	10.556.622	10.296.847	10.095.840	9.846.412
RESULTAAT	466.612	-255.165	-225.512	-100.068	-140.838
5. Financiële baten/lasten	8.630	5.200	5.200	5.200	5.200
NETTO RESULTAAT	475.242	-249.965	-220.312	-94.868	-135.638

De meerjarenbegroting van ROOBOL laat de komende jaren een negatief resultaat zien. De daling van de rijksbijdragen over de periode tot en met 2021 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het dalende aantal leerlingen en het aflopen van fusiemiddelen. Een aantal lasten bewegen mee met de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Dit geldt in het bijzonder voor de personeelslasten, maar ook ten dele voor de overige lasten welke deels afhankelijk zijn van het aantal leerlingen. De huisvestingslasten bewegen niet vanzelfsprekend mee met de leerlingenaantallen.

ROOBOL wil anticiperen op het dalende aantal leerlingen door nadrukkelijk de samenwerking te zoeken met onderwijsbesturen van de andere denominaties met als doel het realiseren van samenwerkingsscholen, brede scholen en integrale kind centra in Noordoost Friesland. In de voorgenomen huisvestingsprojecten wordt hierop al geanticipeerd, daar waar mogelijk wordt er samengebouwd met meerdere (keten) partners. Wat betreft de doordecentralisatie van het onderhoud voor de huisvesting heeft ROOBOL te maken gehad met het overnemen van een aantal oude gebouwen met hoge lasten.

In 2018 komt het resultaat uit op € 249.965 negatief. De jaren daarna daalt het negatieve resultaat. Dit wordt met name gerealiseerd door op schoolniveau de inzet van personeel aan te passen aan een daling van het aantal leerlingen.

Balans

Balans	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Immateriële vaste activa					
Materiële vaste activa	2.912.488	4.226.327	3.930.655	3.520.666	2.966.705
Financiële vaste activa	-				
<i>Totale vaste activa</i>	<i>2.912.488</i>	<i>4.226.327</i>	<i>3.930.655</i>	<i>3.520.666</i>	<i>2.966.705</i>
Vorderingen	640.385	585.279	580.167	571.310	557.763
Liquide middelen	3.865.980	2.278.127	2.398.772	2.500.882	3.056.110
<i>Totale vlottende activa</i>	<i>4.506.365</i>	<i>2.863.406</i>	<i>2.978.939</i>	<i>3.072.192</i>	<i>3.613.873</i>
TOTALE ACTIVA	7.418.853	7.089.733	6.909.594	6.592.858	6.580.578
Algemene reserve	4.888.289	4.638.323	4.418.011	4.323.143	4.187.505
Bestemmingsreserve publiek	460.496	460.496	460.496	460.496	460.496
<i>Eigen Vermogen</i>	<i>5.348.785</i>	<i>5.098.819</i>	<i>4.878.507</i>	<i>4.783.639</i>	<i>4.648.001</i>
Voorzieningen	913.347	862.950	973.284	772.214	924.155
Langlopende schulden	10.326	3.580	-	-	-
Kortlopende schulden	1.146.395	1.124.384	1.057.803	1.037.005	1.008.422
TOTAAL PASSIVA	7.418.853	7.089.733	6.909.594	6.592.858	6.580.578

De resultaten van de meerjarenbegroting zijn in het eigen vermogen verwerkt. In de materiële vaste activa zijn de meerjareninvesteringen en de afschrijvingen voor de komende jaren verwerkt. De komende jaren staan met name investeringen in ICT (tablets) gepland.

ROOBOL is afhankelijk van de middelen die beschikbaar worden gesteld door OCW en kent geen private financieringsstromen. Incidenteel kennen de provincie of gemeenten subsidies toe. De beschikbare middelen vanuit OCW zijn afhankelijk van politieke besluiten en daardoor fluctueren de hoogten van de beschikbare middelen nogal. Voor wat betreft huisvesting is er een afhankelijkheid van de gemeente. Vanaf 2015 is het onderhoud van de gebouwen door gedecentraliseerd naar de schoolbesturen. Nieuwbouw blijft de verantwoordelijkheid van de gemeente.

ROOBOL heeft voldoende reserves opgebouwd om de komende jaren met vertrouwen tegemoet te treden.

11. Risico's en onzekerheden en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

---

De ontwikkelingen waar ROOBOL mee te maken krijgt brengen organisatierisico's met zich mee. Met name de krimp heeft impact op de structuur en het beleid van ROOBOL. Ook Passend Onderwijs brengt risico's met zich mee.

Dalende leerlingenaantallen

Het marktaandeel van ROOBOL ligt rond de 21% en de verwachting is dit percentage te behouden of iets uit te breiden in relatie tot de krimp. Het betekent echter dat de komende jaren het leerlingenaantal verder zal dalen naar en volgens de prognoses (GPV) uiteindelijk zal stabiliseren rond 1400 leerlingen. Met het dalende aantal leerlingen kan er een onderwijsinhoudelijk kwaliteitsprobleem ontstaan.

Het is van belang om hier tijdig op te anticiperen en het aantal scholen hierop aan te passen. Flexibiliteit is hierin van groot belang.

De grootste kostenpost zijn de personele lasten en het is van belang om hierin flexibel te zijn.

De flexibele schil van ROOBOL zal ongeveer 3% moeten bedragen om tijdig te kunnen anticiperen.

Daarnaast is het van belang dat ROOBOL een helder koers ontwikkelt rondom het in stand houden van openbare scholen en de openbare identiteit.

Vervangersproblematiek en dreigend lerarentekort

Lerarentekort

Door te werken met een flexibele schil heeft ROOBOL de laatste jaren op de krimp van het aantal leerlingen kunnen anticiperen. Momenteel is er echter een groeiend tekort aan beschikbare leerkrachten. Schoolbesturen spelen hierop in door leerkrachten versneld vaste contracten aan te bieden. ROOBOL neemt de komende jaren eveneens extra risico door goed beoordeelde leerkrachten een vaste aanstelling te geven. Hierdoor wordt de flexibele schil kleiner. Daarnaast willen we een aantrekkelijke werkgever zijn door alle leerkrachten, dus ook tijdelijke leerkrachten veel scholingsmogelijkheden aan te bieden.

Daarnaast zijn er op alle scholen onderwijsassistenten aangesteld voor 16 tot 24 uren per school. Deze onderwijsassistenten worden ingezet om anders te organiseren. Hierdoor verwachten we de werkdruk te verkleinen en indien nodig groepen samen te kunnen voegen in geval van het ontbreken van vervanging.

Kleine scholen

Er is afgesproken dat de gemiddelde groepsomvang en de verhouding management per school is aangepast op de structurele inkomsten (gebaseerd op het aantal leerlingen). Extra inkomsten worden ingezet voor afspraken rondom fusies en strategisch beleid. De bekostiging vanuit het ministerie is gebaseerd op 23 leerlingen per groep.

Dit betekent dat de gemiddelde groepsomvang voor alle scholen op 23 leerlingen is gezet.

Om kwalitatief goed onderwijs te kunnen bieden is werken in drie groepen voor ROOBOL-scholen de ondergrens.

It Twaspans had op de teldatum 41 leerlingen. Zij krijgen echter op basis van 69 leerlingen bekostigd. De overige Roobolscholen hebben meer dan 69 leerlingen op 1 oktober 2017.

Huisvesting

Oude schoolgebouwen leiden tot hoge kosten, met name de energielasten zijn hoger dan de daarvoor beschikbare vergoeding materiële instandhouding (MI). Een aantal oude schoolgebouwen worden de komende jaren vervangen door nieuwbouw. De Professor Casimirschool in Kollum verhuist naar verwachting in 2019 naar een nieuw schoolgebouw met daarin ook de Koningin Julianaschool. De gemeenteraad van Dantumadiel heeft ingestemd met nieuwbouw voor de Dr. J Botkeskoalle en de twee scholen voor PCBO in Damwoude. De oplevering is naar verwachting september 2020.

De twee scholen in Holwerd, worden gefuseerd tot één school per 1-8-2019. De fusieschool valt onder de ROOBOL-organisatie (beide schoolbesturen onderzoeken vervolgens een samenwerkingsconstructie waarbij beide bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen).

De effecten van deze fusie zijn nog niet verwerkt in de meerjarenbegroting.

Voor nieuwbouw van deze fusieschool bij het MFA in Holwerd ligt een aanvraag bij de gemeenteraad van Dongeradeel. Het streven is dat de nieuwbouw gereed is per 1-8-2019.

Daarnaast zijn er nog vijf scholen waarbij de MI-vergoeding ontoereikend is. ROOBOL vindt dat dit niet ten koste mag gaan van personele inzet op de betreffende scholen. Dit in verband met onderwijskwaliteit. De betreffende scholen worden hiervoor gecompenseerd uit algemene middelen. Het bovenstaande is echter geen duurzame oplossing. Daarom is het van belang om samen met collega besturen, gemeenten en ketenpartners kansen voor nieuwe huisvesting te onderzoeken. Vanuit het project leerlingdaling zijn hiervoor reeds initiatieven gaande.

Passend onderwijs: Voltijd Hoogbegaafdheidsonderwijs Burgerschool

Het hoogbegaafdheidsonderwijs op de Burgerschool is ook een vorm van Passend Onderwijs. In het schooljaar 2015-2016 is onderzocht op welke wijze het hoogbegaafdheidsonderwijs ingericht wordt. Het voltijd hoogbegaafdheidsonderwijs is rendabel bij ongeveer 18 leerlingen per leerkracht. Op 1 oktober 2017 was het aantal nog niet rendabel. De extra kosten worden aangevuld vanuit het budget passend onderwijs.

Er worden in schooljaar 2017-2018 met de GMR, RvT en MR normen afgesproken ten aanzien van een voortgang van het voltijd hoogbegaafdheidsonderwijs na 2020.

Beleid beheersing uitgaven inzake uitkering na ontslag

ROOBOL heeft geen beleid voor de beheersing van uitkeringen na ontslag. Er geldt wel het vier ogen principe bij het vaststellen van deze uitkeringen. De ontslagvergoedingen in 2017 zijn allen lager dan € 10.000,00.

Werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

De interne beheersing van risico's en het controlesysteem van ROOBOL is vormgegeven in de planning & control cyclus. Verantwoordelijkheden worden hierbij zo laag mogelijk in de organisatie neergelegd. Iedere school kent zijn eigen begroting. Iedere school is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen begroting. Per kwartaal wordt van het onderwijsbureau een kwartaalrapportage ontvangen. De rapportage worden besproken met de controller van het onderwijsbureau.

De kwartaalrapportage wordt gedeeld met de RvT en de GMR.

Ook de scholen ontvangen per kwartaal een rapportage. De rapportage bestaat uit de realisatie tot en met het afgelopen kwartaal en een eindejaar prognose. Op deze manier heeft de organisatie als totaal en de organisatieonderdelen afzonderlijk altijd een goed beeld van de actuele stand van zaken. Waar nodig kan op deze manier tijdig bij worden gestuurd. De kwartaalrapportage worden gedeeld met MR van de betreffende school.

Inkopen vinden plaats conform het inkoopbeleid. Betalingen worden uitgevoerd door het onderwijsbureau, na goedkeuring van de facturen door de budgethouders. Binnen het onderwijsbureau is functiescheiding doorgevoerd in het betaalproces.

Personeelsmutaties worden doorgevoerd in OSS. Hierop vindt een controle plaats door zowel het onderwijsbureau als door de afdeling P&O.

Tot slot vindt er een verantwoording van de financiële en onderwijskundige ontwikkelingen en realisaties plaats in de jaarrekening en in het bestuursverslag. Deze worden o.a. gepresenteerd op de website van ROOBOL.

Notitie governance

In 2017 is de notitie governance van ROOBOL geactualiseerd en vastgesteld door de RvT. De GMR is over deze documenten geïnformeerd.

In de notitie governance staan afspraken over informatieverstrekking tussen en aan verschillende stakeholders (ouders, inspectie, gemeenten, raad van toezicht, GMR, MR, schoolleider en bestuurder).

De afspraken zijn geagendeerd in een jaarkalender die een onderdeel is van de notitie governance.

De afspraken betreffen:

- Opbrengsten
- Onderwijskwaliteit
- Financiën
- Personeelsbeleid
- Ziekteverzuim
- Tevredenheid leerlingen, ouders en leerkrachten
- Veiligheid leerlingen en leerkrachten.

Bij de verantwoording naar ouders op bovenstaande thema's wordt voor een belangrijk deel gebruik gemaakt van de jaarplannen en jaarverslagen opgesteld met behulp van 'mijnschoolplan.nl'. De directeurs zijn hiervoor verantwoordelijk. Het bovenstaande wordt door de bestuurder gemonitord en in de jaarlijkse managementgesprekken besproken.

Ieder jaar wordt het strategisch beleid en de vorderingen besproken met de gemeenteraden van de betreffende gemeenten. Het jaarverslag en de begroting worden jaarlijks besproken met de ambtenaren van deze gemeenten. Het jaarverslag wordt gepubliceerd op de website van ROOBOL.

Bijlage: Prestatiebox PO

De middelen uit de Prestatiebox Primair Onderwijs zijn bedoeld om de deskundigheid in de scholen op een hoger niveau te krijgen. Schoolbesturen zijn vrij om zelf te beslissen waaraan het geld uit deze regeling besteed wordt. In 2016 zijn de middelen ingezet voor:

- Professionaliseren van de lerende netwerken;
- Cultuuronderwijs;
- Deskundigheid gekoppeld aan het strategisch beleid.

Professionaliseren van de lerende netwerken

Er zijn 4 lerende netwerken:

- Een netwerk voor en door de taalcoördinatoren. Hiervoor worden de betrokkenen van alle scholen 6 keer een middag vrij geroosterd. Er wordt na afloop tijd vrijgemaakt voor de inmiddels 6 trijetalige skoallen en 2 op weg naar certificering;
- Een netwerk voor en door rekencoördinatoren. Iedere school is vertegenwoordigd in het netwerk en wordt 3 middagen vrij geroosterd;
- Een netwerk IB-ers dat 6 keer per jaar bij elkaar komt waarbij het maken en interpreteren van de trendanalyse leidt tot een verbeterde werkwijze en ondersteuning van de leerkrachten;
- Een netwerk van ICT coördinatoren komt 6 keer per jaar bij elkaar. Het netwerk is gericht op het vergroten van de mediawijsheid bij leerlingen en leerkrachten én het verbeteren van interne en externe communicatie. Door het netwerk wordt de deskundigheid vergroot door met en van elkaar te leren.

Met de taal- en rekencoördinatoren zijn doelen gesteld en is er een plan van aanpak gemaakt. Monitoring van het plan van aanpak vindt plaats in de netwerken. Het eindresultaat is: vergroting van de kwaliteit en daardoor verhogen van tussen- en eindopbrengsten voor taal en rekenen op alle scholen. Iedereen kan groeps- en handelingsplannen maken. Iedereen beheerst het planmatig werken van de leerlingenzorg.

Cultuuronderwijs

Cultuureducatie is op alle scholen een belangrijk doel. Vanuit de Prestatiebox is €11,50,- per leerling toegekend (in 2016-2017 is dat €11,64) aan de scholen voor cultuuractiviteiten. In 2016 zijn deze middelen grotendeels besteed aan muziek.

Deskundigheid gekoppeld aan het strategisch beleid

- De studiedag van ROOBOL stond in 2017 in het teken van het thema inspirerende leeromgeving en communicatie. Dit gebeurde aan de hand van workshops met verschillende thema's onder andere hoogbegaafdheid, inspirerende leeromgeving, innovatieve leermiddelen. Alle workshops hebben als doel om medewerkers om bewust te maken van mogelijkheden. Daarnaast hebben zij meegedacht hoe zij eventueel beleid invulling zouden geven.
- Talentontwikkeling is ook één van de speerpunten van ROOBOL waar in geïnvesteerd wordt. Niet alleen aan cognitief talent door het opleiden van hoogbegaafdheidsspecialisten, maar ook talentgesprekken met leerkrachten. Deze talentgesprekken worden eerst individueel gevoerd en later volgt in teamverband een bijeenkomst waarin centraal staat hoe de talenten binnen de teams benut kunnen worden en ingezet worden.
- In 2017 is geïnvesteerd in het concretiseren en reorganiseren van Passend Onderwijs. Er is ingezet op deskundigheid voor directeuren en IB'ers in onder andere de netwerken. Tevens is in de lerende netwerken ingezet op de kleuters en de aansluiting met VVE en groep 3.
- Binnen ROOBOL wordt begeleiding geboden aan startende leerkrachten. De leerkrachten krijgen een klassenbezoek (of meerdere) en er worden in een nagesprek verbeter- en ontwikkelpunten besproken. Tevens worden er bijeenkomsten voor startende leerkrachten georganiseerd, waarin intervisie mogelijk is.
- Elke leerkracht wordt, op basis van zijn eigen leerdoelen verwoord in het POP, in de gelegenheid gesteld om (een dagdeel) een collega te consulteren. Dat kan een Roobolschool zijn, het kan ook een andere school zijn (good practices). Het doel is om het geleerde toe te passen in de eigen dagelijkse praktijk.

Stichting ROOBOL

Financieel jaarverslag 2017

Inhoudsopgave

Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	Pagina
Bestuursverslag	0
Financiële kengetallen	30
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2017	31
Staat van baten en lasten over 2017	33
Kasstroomoverzicht	34
Toelichting behorende tot de jaarrekening:	35
Grondslagen	35
Toelichting op de balans per 31 december 2017	38
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	41
Gebeurtenissen na balansdatum	41
Model G, Overzicht doelsubsidies OCW	42
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017	43
Overzicht verbonden partijen	46
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	47
Bestemming van het resultaat	49
Gegevens over de rechtspersoon	50
Overige gegevens	
Controleverklaring	51

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
<u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.	4,40%	5,74%
<u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de organisatie in staat aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen.	3,93	1,83
<u>Solvabiliteit 1</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i>	72,1%	69,4%
<u>Solvabiliteit 2</u> <i>Eigen vermogen plus voorzieningen / totale passiva</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% (solvabiliteit 1) dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Bij solvabiliteit 2 wordt door het ministerie van OCW een signaleringswaarde gehanteerd van 30%.	84,4%	81,2%
<u>Weerstandsvermogen</u> <i>(Eigen vermogen minus Materiele vaste activa) / Totale baten</i> Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan voor het opvangen van calamiteiten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.	22,6%	20,8%
Aantal leerlingen per teldatum 1-10 (t-1)	1.677	1.685
Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)	98,55	96,76
<u>Personeelskosten per FTE</u>	80.097	76.907

A.1.1 Balans per 31 december 2017

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2017	31 december 2016
1.2	Materiële vaste activa	2.912.488	2.727.071
1.3	Financiële vaste activa	0-	1.913.869
	Totaal vaste activa	2.912.488	4.640.940
1.5	Vorderingen	640.385	651.093
1.7	Liquide middelen	3.865.981	1.727.609
	Totaal vlottende activa	4.506.366	2.378.702
	Totaal activa	7.418.854	7.019.642

2.	Passiva	31 december 2017	31 december 2016
2.1	Eigen vermogen	5.348.786	4.873.544
2.2	Voorzieningen	913.347	829.832
2.3	Langlopende schulden	10.326	17.073
2.4	Kortlopende schulden	1.146.395	1.299.194
	Totaal passiva	<u>7.418.854</u>	<u>7.019.642</u>

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2017

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	10.513.332	9.911.848	10.043.898
3.2 Overige overheidsbijdragen	111.775	23.666	62.902
3.5 Overige baten	<u>167.412</u>	<u>143.101</u>	<u>203.980</u>
Totaal baten	10.792.519	10.078.615	10.310.780
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	7.893.201	7.985.031	7.441.521
4.2 Afschrijvingen	362.965	422.022	353.457
4.3 Huisvestingslasten	638.868	645.258	742.923
4.4 Overige lasten	<u>1.430.874</u>	<u>1.238.568</u>	<u>1.185.858</u>
Totaal lasten	<u>10.325.908</u>	<u>10.290.879</u>	<u>9.723.759</u>
Saldo baten en lasten	466.611	212.264-	587.021
5 Financiële baten en lasten	8.630	5.200	4.781
Netto resultaat	<u><u>475.242</u></u>	<u><u>207.064-</u></u>	<u><u>591.801</u></u>

A.1.3 Kasstroomoverzicht

	2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	466.611	587.021
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	366.444	353.457
- Mutaties voorzieningen	83.514	273.880
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	10.707	31.671-
- Kortlopende schulden	152.798-	383.161
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	774.479	1.565.847
Ontvangen interest	-	189
Betaalde interest	616-	618-
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	773.863	1.565.419
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investeringen materiële vaste activa	551.861-	484.947-
(Des)investeringen financiële vaste activa	1.923.116	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	1.371.255	484.947-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie overige langlopende schulden	6.746-	6.746-
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	6.746-	6.746-
Mutatie liquide middelen	2.138.372	1.073.726
Beginstand liquide middelen	1.727.609	653.883
Mutatie liquide middelen	2.138.372	1.073.726
Eindstand liquide middelen	3.865.981	1.727.609

Toelichting behorende tot de jaarrekening:

Grondslagen

De activiteiten van Stichting ROOBOL bestaan uit het geven van primair onderwijs.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgesteld dat de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Voor zover niet anders is vermeld worden activa, voorzieningen en schulden opgenomen tegen de nominale waarde.

De genoemde bedragen, voorzover niet anders vermeld, zijn opgenomen in hele euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen volgens de indirecte methode. De toelichting vloeit voort uit de toelichting op de afzonderlijke posten in de jaarrekening en is daarom niet apart opgenomen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief.

De activeringsgrens is: € 500,-

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Gebouwen, bestaande uit:

-Gebouwen 3% en 5% van de aanschafwaarde

Inventaris en apparatuur, bestaande uit:

-Inventaris 10% en 5% van de aanschafwaarde

-ICT 20% en 10% van de aanschafwaarde

-Technische inventaris 5% van de aanschafwaarde

Overige vaste bedrijfsmiddelen, bestaande uit:

-Onderwijsleerpakket 11% en 25% van de aanschafwaarde

Financiële vaste activa

De leningen en vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. De onder de financiële vaste activa opgenomen obligaties worden, voorzover ze worden aangehouden tot het einde van de looptijd, gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde. Obligaties die niet tot het einde van de looptijd worden aangehouden, worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Aandelen worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

Vorderingen

Bij eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen worden verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen werkelijke baten en lasten.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve is gevormd middels een resultaatbestemming in 2010. De reserve is gevormd om mogelijke krimp in de toekomst op te kunnen vangen.

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt gevormd op basis van de ingediende verlofplanning van een personeelslid. Op basis van deze planning wordt het verlofsaldo bepaald. Dit saldo wordt contant gemaakt tegen het geldende discontopercentage. Tot op heden worden er nog maar zeer beperkt verlofplanningen gemaakt op basis van de regeling duurzame inzetbaarheid. De voorziening wordt pas opgenomen als de verplichting betrouwbaar is te schatten.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op de onderhoudsplanning van de komende jaren. De dotatie is op basis van de planning berekend en gelijkmatig verdeeld over de jaren. Periodiek wordt de planning geactualiseerd. Jaarlijks wordt bekeken of de dotatie toereikend is.

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Langlopende en kortlopende schulden

De langlopende en kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Langlopende/kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde

Pensioenen

Er is één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Per ultimo boekjaar heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 101,5% (Beleidsdekkingsgraad). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden toegekende overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

A.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2017

1. Activa	Mutaties 2017									
	Aanschaf- waarde per 31 december 2016	Afschrijvingen tot en met 31 december 2016	Boekwaarde per 31 december 2016	Investerings- ingen	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen	Aanschaf- waarde per 31 december 2017	Afschrijvingen tot en met 31 december 2017	Boekwaarde per 31 december 2017
1.2 Materiële vaste activa										
1.2.1 Gebouwen en terreinen	767.626	261.592-	506.034	31.098	-	35.993-	-	798.724	297.585-	501.139
1.2.2 Inventaris en apparatuur	3.964.752	2.127.904-	1.836.848	438.353	3.512-	240.425-	32	4.399.593	2.368.297-	2.031.296
1.2.3 Overige vaste bedrijfs- middelen	936.702	552.512-	384.190	82.409	-	86.546-	-	1.019.112	639.059-	380.053
Materiële vaste activa	5.669.080	2.942.008-	2.727.071	551.861	3.512-	362.965-	32	6.217.429	3.304.941-	2.912.488

De investering in gebouwen en terreinen betreft de aanschaf van grond gelegen bij een basisschool van ROOBOL. Onder inventaris en apparatuur vallen de posten Meubilair, Technisch inventaris en ICT middelen. Onder overige vaste bedrijfsmiddelen vallen investeringen in onderwijsleerpakket en overige investeringen.

1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde per 31 december 2016	Mutaties 2017			Boekwaarde per 31 december 2017
		Investe- ringen	Desinves- teringen	Resultaat	
1.3.6 Effecten:					
Overige effecten	1.913.869	-	1.923.116-	9.247	-
Totaal	1.913.869	-	1.923.116-	9.247	-

1.5 Vorderingen

	31 december 2017	31 december 2016
1.5.1 Debiteuren	35.206	29.203
1.5.2 Vorderingen OCW	477.738	469.642
De vordering OCW heeft betrekking op de overlopende posten vanuit de personele lumpsum, impulsgebieden en personeels- en arbeidsmarktbeleid.		
1.5.6 Overige overheden	25.893	19.533
1.5.7 Overige vorderingen	36.450	28.500
Overige overlopende activa	55.263	57.314
Vervangingsfonds	7.868	44.507
Kruisposten	1.967	2.394
1.5.8 Overlopende activa	65.098	104.215
Totaal Vorderingen	640.385	651.093

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.
De kruisposten ultimo 2017 betreffen gelden onderweg.

1.7 Liquide middelen

	31 december 2017	31 december 2016
1.7.1 Kasmiddelen	115	443
1.7.2 Banken	3.865.866	1.727.166
	3.865.981	1.727.609

2.1 Eigen vermogen

	Boekwaarde per 31 december 2016	Mutaties 2017		Boekwaarde per 31 december 2017
		Bestemming resultaat	Overige mutaties	
2.1.1 Algemene reserve	4.413.048	475.242	-	4.888.290
2.1.2 Bestemmingsreserve publiek	460.496	-	-	460.496
	4.873.544	475.242	-	5.348.786

Toelichting Bestemmingsreserve publiek:

	Boekwaarde per 31 december 2016	Mutaties 2017		Boekwaarde per 31 december 2017
		Bestemming resultaat	Overige mutaties	
Personele reserve	460.496	-	-	460.496
	460.496	-	-	460.496

De bestemmingsreserve is gevormd middels een resultaatbestemming in 2010. De reserve is gevormd om mogelijke krimp in de toekomst op te kunnen vangen.

2.2 Voorzieningen

	Boekwaarde per 31 december 2016	Mutaties 2017			Boekwaarde per 31 december 2017	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
		Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval			
2.2.1 Personeel	41.432	10.792	16.771-	-	35.453	-	35.453
<i>Jubilea</i>	<i>41.432</i>	<i>10.792</i>	<i>16.771-</i>	<i>-</i>	<i>35.453</i>	<i>-</i>	<i>35.453</i>
2.2.3 Overige voorzieningen	788.400	215.450	97.989-	27.968-	877.894	299.062	578.832
<i>Onderhoud</i>	<i>788.400</i>	<i>215.450</i>	<i>97.989-</i>	<i>27.968-</i>	<i>877.894</i>	<i>299.062</i>	<i>578.832</i>
	<u>829.832</u>	<u>226.242</u>	<u>114.760-</u>	<u>27.968-</u>	<u>913.347</u>	<u>299.062</u>	<u>614.285</u>

2.3 Langlopende schulden

	Boekwaarde per 31 december 2016	Mutaties 2017			Boekwaarde per 31 december 2017	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rente %
		Aangegane leningen	Aflossingen	Aflossings- verplichting				
2.3.5 Overig	17.073	-	6.746-	6.746-	10.326	10.326	-	2,9
	<u>17.073</u>	<u>-</u>	<u>6.746-</u>	<u>6.746-</u>	<u>10.326</u>	<u>10.326</u>	<u>-</u>	

De aflossingsverplichting voor het komende jaar is onder de kortlopende schulden opgenomen.

De langlopende schuld bestaat uit een financiële lease- huurkoopovereenkomst voor Digiboards met een looptijd van 5 jaar. De digiboards blijven het eigendom van de Lessor totdat alle verschuldigde betalingen zijn gedaan. Stichting ROOBOL heeft wel de economische eigendom van de digiboards, maar niet de juridische eigendom.

2.4 Kortlopende schulden

	31 december 2017	31 december 2016
2.4.3 Crediteuren	138.114	296.276
2.4.7.1 <i>Loonheffing</i>	250.822	245.383
2.4.7.3 <i>Premies sociale verzekeringen</i>	33.693	31.123
2.4.7 Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>284.515</u>	<u>276.506</u>
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen	80.633	64.896
2.4.9 Overige kortlopende schulden	50.692	47.955
2.4.9 Aflossingsverplichting leningen	6.746	6.746
2.4.10.4 <i>Vooruitontvangen termijnen OCW niet geormerkt</i>	3.972	67.884
2.4.10.5 <i>Overlopende passiva m.b.t. vakantiegeld</i>	202.592	197.397
2.4.10.8 <i>Overlopende passiva algemeen</i>	337.480	312.485
2.4.10.8 <i>Overlopende passiva mbt subsidie overig</i>	41.650	29.048
2.4.10 Totaal overlopende passiva	<u>585.694</u>	<u>606.814</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>1.146.395</u></u>	<u><u>1.299.194</u></u>

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er is een contract met Onderwijsbureau Meppel. Dit contract wordt periodiek verlengd.

De stichting heeft een huurovereenkomst met de Kuiperweg 5 te Buitenpost voor een bedrag van circa € 21.000,- per jaar. De overeenkomst heeft een looptijd van 36 maanden ingaande op 1 februari 2016 tot 1 februari 2019.

Er is een energiecontract afgesloten met Eneco voor circa € 95.000 per jaar met een looptijd tot 1 januari 2021. Daarnaast is er een energiecontract afgesloten met De Vrije Energie Producent voor circa € 37.000 met een looptijd tot 31 december 2020.

De Stichting heeft een schoonmaakovereenkomst met GOM Schoonhouden BV voor de periode januari 2015 tot maart 2018. De kosten bedragen jaarlijks circa € 93.000.

Gebeurtenissen na balansdatum

Stichting ROOBOL is voornemens om de basisscholen De Tsjelke van ROOBOL en Ploos van Amstel van Arlanta te laten fuseren per 1 augustus 2019.

Model G, Overzicht doelsubsidies OCW

De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking:

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Totaalbedrag toewijzing (€)	Ontvangen in 2017	Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
Subsidie voor studieverlof			15.607	15.607	X	
			15.607	15.607		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2016	Lasten t/m 2016	Stand begin 2017	Ontvangen in 2017	Lasten in 2017	Te verrekenen 31-12-17
			-	-	-	-	-	-	-
			-	-	-	-	-	-	-

n.v.t.

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2016	Lasten t/m 2016	Stand begin 2017	Ontvangen in 2017	Lasten in 2017	Stand ultimo 2017
			-	-	-	-	-	-	-
			-	-	-	-	-	-	-

n.v.t.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
3.1.1.1	9.591.709	9.169.677	9.323.666
3.1.1.2	532.292	380.950	402.762
	Totaal rijksbijdragen via OCW	10.124.001	9.726.428
3.1.4	389.331	361.220	317.470
	Totaal rijksbijdragen	10.513.332	10.043.898

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
3.2.1	49.533	21.666	8.917
3.2.2	62.242	2.000	53.985
	111.775	23.666	62.902

3.5 Overige baten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
3.5.1	8.690	10.000	11.732
3.5.2	134.926	120.395	169.309
3.5.5	1.811	-	-
3.5.6	21.984	12.706	22.940
	167.412	143.101	203.980

4.1 Personele lasten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
4.1.1.1	4.951.315	5.193.049	4.984.093
4.1.1.2	1.022.085	1.071.985	1.062.195
4.1.1.3	672.212	705.031	571.439
4.1.1	6.645.612	6.970.066	6.617.727
4.1.2.1	10.792	25.000	16.983
4.1.2.2	1.217.840	837.958	801.509
4.1.2.3	225.625	350.250	413.682
4.1.2.4	203.391	200.500	155.883
4.1.2	1.657.649	1.413.708	1.388.057
4.1.3	410.059-	398.743-	564.264-
	7.893.201	7.985.031	7.441.521

	Realisatie 2017	Realisatie 2016
Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)	99	97

4.2 Afschrijvingen

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
4.2.2.1 Gebouwen	35.993	39.423	35.993
4.2.2.2 Inventaris en apparatuur	240.425	285.285	234.549
4.2.2.4 Onderwijsleerpakket	86.546	97.314	82.915
	362.965	422.022	353.457

4.3 Huisvestingslasten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
4.3.1 Huur	131.929	62.500	75.381
4.3.3 Onderhoud	30.482	21.050	35.406
4.3.4 Water en energie	137.903	134.340	106.312
4.3.5 Schoonmaakkosten	119.818	113.710	114.322
4.3.6 Heffingen	19.899	15.690	17.872
4.3.7 Dotaties overige onderhoudsvoorzieningen	187.482	220.950	315.850
4.3.8 Overige huisvestingslasten	11.355	77.018	77.780
	638.868	645.258	742.923

4.4 Overige lasten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	576.016	524.315	615.198
4.4.2.1 Inventaris en apparatuur	32.121	11.200	10.664
4.4.2.2 Leermiddelen	229.285	184.560	179.942
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	261.407	195.760	190.605
4.4.4 Overig	593.451	518.493	380.055
	1.430.874	1.238.568	1.185.858

Uitsplitsing

4.4.1.1 Honorarium onderzoek jaarrekening	8.978		8.492
Accountantslasten	8.978		8.492

Flynth Audit heeft voor de controle van de jaarrekening een mantelcontract afgesloten met Onderwijsbureau Meppel. Als gevolg hiervan factureert Flynth Audit aan Onderwijsbureau Meppel en niet rechtstreeks aan de afzonderlijke schoolbesturen, welke bij Onderwijsbureau Meppel zijn aangesloten. Onderwijsbureau Meppel brengt voor haar totale dienstverlening aan de afzonderlijke schoolbesturen een all-in vergoeding in rekening. Hierin zijn de kosten voor de controle van de jaarrekening opgenomen. Het bedrag dat in de jaarrekening is toegelicht aangaande de controle van de jaarrekening is gebaseerd op een interne calculatie van het totale budget van Flynth Audit, welke gebaseerd is op de omvang van het schoolbestuur ten opzichte van het totaal.

5 Financiële baten en lasten

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
5.1	Rentebaten	-	200	189
5.3	Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	9.247	5.000	5.210
5.5	Rentelasten	616-	-	618-
		<u>8.630</u>	<u>5.200</u>	<u>4.781</u>

A.1.7**Overzicht verbonden partijen****Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)**

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteit
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland	Stichting	Gemeente Leeuwarden	4
Stichting Brede School de Westreen	Stichting	De Westereen, Gemeente Dantumadiel	4
Stichting Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Regio Drachten	Stichting	Drachten	4
Stichting Kindcentrum Kollum	Stichting	Gemeente Kollumerland en Nieuwkruisland	3

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

A.1.8

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Stichting ROOBOL van toepassing is.

Op grond van de WNT regelgeving is de klasseindeling C van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2017 een bezoldigingsmaximum van € 129.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen mét dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling (bedragen in €)

Naam	W. Wouda	R. Kas-Siderius	R. Kas-Siderius
Funciegegevens	Directeur-Bestuurder	Lid College van Bestuur	Schooldirecteur
Aanvang en einde functievervulling 2017	1/1-31/12		1/1-31/12
Omvang dienstverband in FTE	1		1
Gewezen topfunctionaris j/n	nee		ja
(Fictieve) dienstbetrekking j/n	ja		ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenveroordelingen	90.130		68.506
Beloningen betaalbaar op termijn	14.488		10.269
Subtotaal	104.618		78.775
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	129.000		129.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0		0
Totaal bezoldiging	104.618		78.775
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.		n.v.t.

Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling 2016	1/1-31/12	1/1-30/06	1/7-31/12
Omvang dienstverband 2016 in FTE	1	1	1
Beloning plus belastbare onkostenveroordelingen	87.339	31.847	34.164
Beloningen betaalbaar op termijn	9.808	4.065	4.152
Totaal bezoldiging 2016	97.147	35.912	38.316

Mevrouw Kas-Siderius is tot 30 juni 2016 aangesteld als bestuurder en vanaf 1 juli 2016 werkzaam als schooldirecteur.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (bedragen in €)

Naam	W. van der Galien-Roodhardt	W. van der Galien-Roodhardt	H.L.W. Dijkstra	H.L.W. Dijkstra	S.C. Westra-Bosch	G.J. de Jong	H.J.C.M. Verbunt	M.E. Weijer	Y.J. de Vries-Chang
	Voorzitter RvT 1/1-31/05	Lid RvT 1/6-1/9	Lid RvT 1/1-31/5	Voorzitter RvT 1/6-31/12	Lid RvT 1/1-31/12	Lid RvT 1/1-31/12	Lid RvT 1/1-31/12	Lid RvT 1/1-31/12	Lid RvT 1/1-31/12
Functiegegevens									
Aanvang en einde functievervulling 2017									
Bezoldiging									
Beloning plus belastbare onkostenveroordelingen	1.342	808	1.104	2.045	2.824	2.820	2.830	2.754	2.850
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	1.342	808	1.104	2.045	2.824	2.820	2.830	2.754	2.850
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	8.005	3.287	5.337	11.345	12.900	12.900	12.900	12.900	12.900
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	1.342	808	1.104	2.045	2.824	2.820	2.830	2.754	2.850
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016									
Aanvang en einde functievervulling 2016	1/1-31/12		1/8-31/12		1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/8-31/12
Beloning plus belastbare onkostenveroordelingen	3.350		1.104		2.800	2.800	2.800	2.650	1.104
Beloningen betaalbaar op termijn	0		0		0	0	0	0	35
Totaal bezoldiging 2016	3.350		1.104		2.800	2.800	2.800	2.650	1.139

2. UITKERINGEN WEGENS BEÏNDIGING DIENSTVERBAND AAN TOPFUNCTIONARISSEN MET OF ZONDER DIENSTBETREKKING (bedragen in €)

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband voldaan aan topfunctionarissen met en zonder dienstbetrekking.

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

€ 475,242 wordt toegevoegd aan de algemene reserve

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

Bovenschools management/College van bestuur:

- W. Wouda

Toeziçhthouder:

- H.L.W. Dijkstra

- S.C Westra - Bosch

- G.J. de Jong

- H.J.C.M. Verbunt

- M.E. Weijer

- Y.J. de Vries - Chang

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41492
Naam instelling	Stichting ROOBOL
KvK-nummer	01104499
Statutaire zetel	Gemeente Achtkarspelen
Adres	Kuipersweg 5
Postadres	Kuipersweg 5
Postcode	9285 SN
Plaats	Buitenpost
Telefoon	0511-548390
E-mailadres	info@roobol.frl
Website	www.roobol-onderwijs.nl
Contactpersoon	W. Wouda
Telefoon	0511-548390
E-mailadres	w.wouda@roobol.frl

BRIN-nummers	10DE	OBS 't Pompebled
	10LV	De Waldiik
	10UW	OBS Dr.Th. De Vriesskoalle
	11BF	OBS de Mienskip
	11ZI	OBS it Holdersnest
	12ET	Ids Wiersmaskoalle
	12IS	OBS de Balkwar
	12NT	Burgerschool
	12RC	It Skriuwboerd
	12VU	Nynke van Hichtumschool
	13BT	De Tsjelke
	13JP	OBS It Twaspan
	18IY	OBS Professor Casimir

Overige gegevens

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de Raad van Toezicht van Stichting ROOBOL (Regionaal Orgaan Openbaar Basisonderwijs Lauwersland)

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting ROOBOL (Regionaal Orgaan Openbaar Basisonderwijs Lauwersland) te gemeente Achtkarspelen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting ROOBOL (Regionaal Orgaan Openbaar Basisonderwijs Lauwersland) op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting ROOBOL (Regionaal Orgaan Openbaar Basisonderwijs Lauwersland), zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. De directeur-bestuurder is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is de directeur-bestuurder tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directeur-bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur-bestuurder afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de directeur-bestuurder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur-bestuurder het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directeur-bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directeur-bestuurder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directeur-bestuurder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 15 juni 2018
Flynth Audit B.V.

Was getekend

drs. R.M. Janssen RA